

Bungu: Bible for Luka

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Luka

1

¹Awinji winjila kuwika umpangilio uwa isimulizi kuhusu amasuala yene yatimizwiye kumitu. ²Changazi vine watupile usweswe,wene kufuma udwandilo twa achahidi awa amiso na atumishi awa ujumbe. ³Ngani nanaye,baada iyo kulolesha ktekamu ichanzo icha imbola izyi zyosi kufumila udwandilo-nalola ivinonu kukwane kukwandikila u-mpangilio wakwe umheshim theofilo. ⁴Ngani umee ivinonu imbola zyene ulaganizywe. ⁵Ku-isiku ivya umwene uyudea iza kula umwandandi itawe dyakwe uzekelia ulukoo uwa uabya unchimakwe afumile ku- chicima awa uhalimu na itawe dyakwe uelizabethu. ⁶Wosiii iza walini aki kumbele izya umulungu wendile billa ilawana ku ianli zyosi na amalanganzyo iya nkali. ⁷Lakini alinge alakola umwana, kwasababu uelizabeth alinge unkenja ku-wakati hu wosi iza acukulu. ⁸Ngani yafumilo kuuti uzakalia iza aliku uwepo uwa umulungu amakwendeleanuwajibuuwa umwandandi ku-utalatibu uwa izamu yakwe. ⁹Kulingana nidestuli iya kuchagula umwandichi mwene akuhudumuiza ahanguliwe lu-ikula kukwinjila kwi itekelo idya nkali ngani angefucha afumba. ¹⁰Ikundi ndosi idya awandu alinge lilenga pazi pene uvumbee umafushwa. ¹¹Ngani amalaika awa nkali amfumile na kukwimilila ku upane umongo uwa amadabahu iya kufushizya. ¹²Uzakulia achindushwe pene wambona, uwowa wambwilila. Lakini umlaika wampozya, " ¹³zakalia utatine kwasababu amaombi yako yavwikwa umchichima uelizabeth akulelela umwana itawa dyakwe mukumwita uyohana. ¹⁴Ulawe nu-usasafu inseko awinji wakusekelakulelewa kwakwe. ¹⁵Vino ulawe unkali kumbola iya amiso iya nkali asangamuele idivai nanga ichiwaji icikali na akwizuziwa umoyo uwachilimbani kufuma ku-inda iya umayi wakwe. ¹⁶Awandu awinji awa iskelu walageluziye ku umulungu wao. ¹⁷Alawale kumbele iya amiso iya nkali ku umoyo uwa amaka iya eliya alalonge ulo ngani kusuvizye imyoyo iya tayi ku-mana ngani kukuti wene watazumila walewale ku-hekima iya wene waliniaki alalonge uli kuwika ulukuisenganga kwa awandu wene wandalinekuajili yakwe." ¹⁸Zakalia ampozyizye malaika,"nguwezeyeati uni kmana hili? kwasababu unene na nchikulu na unchimane alia imyaka imenji sana." Umalaika ajibwiye na kukumpoza, "unen nagabiel mwene akwimililaya kubele iya umulungu ndogizwe kukupoza kukuletea imbola inonu. ¹⁹Lindikisha, usanganipange ukwinala sanga upange hodi pene imbola izy zyafulila. ²⁰kwasababu wapotwile kuzumila imbola zyane zyene yalatimizwiye ku-mda mwafaka." ²¹Awandu iza avamakumbetekela uzakali wasangizye kukuti iza amatumila unda umwinji kwitekelo. ²²Lakini pene wafuma pazi iza atange nao wamanile kukuti apatile amaono pene ku-itekelo aendeliye kutondeza ishara na ashazile mya. ²³Yafumile kukuti asiku izya ihuduma yakwepene zyasile awukile kusuwa kukaya. ²⁴Baada iya uzakalia kusuwa kukaya kufum kwitekelo, unchilume wawaninda numwene alinge atafuma kakaya kumda uwa imiezi itano atezile. ²⁵"Hilo dyene unkale alongile kukwane pene wandole k-upendeleo ngani kuusha iyazi yane kumbelee iya awandu." ²⁶Ngani, kumwei uwa site uwa inda iya elizabeth umulugu apozyizye umalaika gabriel kuwala kunji uwa ku-galilaya wene ukwitwaya nazarethi. ²⁷Unsungumwee akundiwe na unchilume mwene itawa dyakwe yusufu alinge uluko uwa dui mi tawa idya unsungu uyo alinge maliamu. ²⁸Wizile kukwakwe ayezile, "undamu uwene mwene wasenda itimbano ingulu! nkali unomeliwe mwewe." ²⁹Lakini inongwa iya umalaika zyansanginge iza atelewa kuchezi umalaika alezile undama iya yene amayeke kukwakwe. ³⁰Umalaika amapozyizye, "utatinemaliamu, maana upatile itimbano kufuma kwa umulungu. ³¹Lindikisha, usenda inda na ulela umwana numwene ukumwita itawa dyakwe uyesu. ³²Alawe unkali na wakumwita umwana uwa kululu nkulo umulungu ichti icha enzi icha uchuchi utayi wakwe. ³³Ala tawule kululu iya uluko uwa uyakobo isiku zyosi nu - umwemwe wakwe utuliwe nu-mwiso. ³⁴Umaliamu wampoza umalaika hili lifumila kwa mnach maana unne alinge na uchilume yoyosi yula? ³⁵Malaika wajibu na kukumpoza. "chilimbano akukwizila kululu yako,na amaka iya mwene ali kululu ikukwizila chanagti ulo unsokofu mwene aluleliwe walumwita umwana uwa mulungu. ³⁶Lindokosha uwa luko dwako elizabeth alini inda iya umwana uwa mbuchikulu umwezi uwa sita mwene alinge wakumwiteya umumba. ³⁷Maana kutakola ichndu chene umulungu chikumpota." ³⁸Umaliamu watela, "lola. unene na ntmishi unchichima uwa nkali leka iwe kukwane mmwene ni-imbola zyako ngani alaika wandeka. ³⁹Nganiilu -isiku izyo umaliamu awukile ku ichikalakashe awazile ku-isi iya kuvilima ku mjii iya yudea. ⁴⁰Awazile kunumba iya zakalia ngari wandakile elizabeth. ⁴¹Ngani, yafumile kukuti elizabeth pene wivwile isalamu iya umaliamu, umwana mwene alinge mwinda yakwe amangile na elizabeth wizuziwe umoyo uwa chitimbano. ⁴²Wapogomwike na kutela ku-isauti ingulu ubalikiwe uwewe ichisini kali iya achichima na umwana mwene almunda yako abalikiwe. ⁴³Ngani yawa ati wuni kukwane kukuti, umaiuwa nkali wane aize kukwane? ⁴⁴Ngani vino, pene isauti yivwika mmakutwi yane iya kulamkila kukwako umwana munda yane wamanga kwi seko. ⁴⁵Na abalikiwe unchichima mwene azumilili kukute afunizye uukamilifu uwa imbola zyila zyene wapoziwa kufuma kwa nkali. ⁴⁶Umaliamu watela,inafsi yane imakunsifu unkali, ⁴⁷Na -umoyo wane wasekela ku-umulungu umbokozo wane. ⁴⁸Chavine walolaihal iya pasi iya untamishi wakwa uwachicima lindikisha, kufumila usalizi ku-ivilelo vyosi wakumita umbalikiwa. ⁴⁹Chavino umwene wawezya kuchila amambo amakulu kukwane, ni tawa dyakwe usokofu. ⁵⁰Uchitimbano chakwe chikwikala kufuma ichilelo paka icilelo kuwala wene wamakunzumila umwene. ⁵¹Walondeza amaka ku-imilimoyakwe, awapeulile wala wene widaille kululu iya amawazo iya imyoyo yao. ⁵²Wawawika pasi awana awaumwene kufuma ku ivyi ti iya enzi na kuwinula wene wa ihali iya pasi. ⁵³Wawikutishe wene iza walina izala ku windu viinonu, bali mmtalaji awafunizye imikono itupu. ⁵⁴Afunizye umakala kuoslaeli untumishiwa kwe ngani kukwizyla ichtimbano. ⁵⁵(Changat vine atayi witu watezile) ku abrahamu na uleleo dakweisiku zyosi. ⁵⁶Umaliamu wikalile nu-umaliamu ku miezi itatu ngani wasuwile kukwakwe. ⁵⁷Ngani pene undaiza wawadia ku elizabeth

lukwifungula umwanake na wifungule umwana uwa chilume.⁵⁸ Ajilari wakwe na analuko wivwile vine nkali wakuzya ichitimbano kukwakwe wasekelile papamwi numwene.⁵⁹ Ngani yafumile isiu iya nanewizile kuluntahili uwana na imavwabiwa kukumpa itawa dyakwe uzekelia kuangata itawa idya ubabakwe,⁶⁰ Lakini umai wakwa wajibu nakutela "alatukuwita uyohana..⁶¹ Waampozyizya kutakola nanga adyumwi kwa analuko wene alimu itawa hili."⁶² Waandongole isara uytayi awe kukuti umwene iza amavwamba itawa wamvite unanu.⁶³ UBaba akwe iza aavwamba imbao iya kukwandikile, kukwandika, "itawa dyakwe uyohana wosi washangwize.⁶⁴ Ngani undomo wakwe waatuliwe na ululimi wakwe wawa buu apangile na kukuntongola umukungu.⁶⁵ Ihofu yawizula wosi wene wali mmbelo imbola izyi zyenile ku-si yosi ivyitunda ivya ku-yudea.⁶⁶ Wosi wene wayivwile wayatumile myoyo yao, waatela, "umwana uyu kuwa ni namnachi? unkono uwa nkli iza ulipapawi umwene.⁶⁷ Ubabakwe uzaakalia wizuziwe mumoyo uwa citimbano afunyizye umbwilagu alezile,⁶⁸ Atogolwe nkali umulungu uwa kuisraeli wavwa na washughulile awoleovu uwa awandu.⁶⁹ Wimila imbembe izya wokovu kunumba iya untumishi walwe daudi kufuma kuliko uwa untumishi wakwe daudi,⁷⁰ Changati vinewatoto ku-undomo uwa ambwilagu wakwe iza alinge wa kuwali kunyakati izya kale.⁷¹ Alatukombowa kufuma kwa adui witu na kufuma akumikono mwa wene wala tuchukie.⁷² Alalonge uli kulondesha ichitimbano kwa atayi untu nakukwizuku ulufinyo udwa kaka wasekofi,⁷³ Ichilapo akene wachikala kwa ablahamu utyu witu.⁷⁴ Alapile kudhibitisha kukuti ingawezyeka na kukuntumikila umwene bila iofu baada ya kuopoliwa kufuma ku-imilemo iya adui witu.⁷⁵ Ku-usoskofu untu i ahi kumbele zyakwe isiku zyosi.⁷⁶ Mmwene nu wene umwana kwila umbwilagu wene alikululu, vine uwala kumbele izya ulpleko uwa nkali ngani ku nsawashizya izila kuwawika awandu kuajili iya kukwiza kwakwe.⁷⁷ Kwawike awandu wamane kukuti, walapulushwe kuizila iya unsamaah uwa uni wao.⁷⁸ Lifumila ku-ingumbu izya umulungu witu, yene wuwa kufuma kululu likutwizila,⁷⁹ Kulumika luwaka wene wikalile pa cisi vuli uwa fwile alalonge uli lulongozye amanama yitu kuzila iya amanonu."⁸⁰ Ngani, umwana yula walulile mwene alina amaka na wikelile mwipoli mpaka isiku iya fuma lu asfaeli.

2

¹Ku siku izyo yafumila kukuti ukaisari agusto wafunyizye ilagilizyo watamnanganya kukuti isendiweisensa ya wandu wosi wene wikile pi-welelo. ²Iyi alinge isensa iya kwanda yene yawikiwe pine ukrenio alinge alinu gavana ywa ku-siria. ³Chiladu wawala ku-kaya yakwe kukwandikwa isensa.⁴ Nu Yusufu waukile kuwala kwi kumbo idya nazareti uko ku-galilaya na kuwala ku-yudea kwi kumbo idya bethlehemu yene imanikwe changati ikumbo dye daudi vine wafumilile ku uluko dwa daudi. ⁵Wazile uko kukiya ndikisha papamiw nu mariamu yene iza ankundile na iza walolela umwana. ⁶Yafumilile kukuti pene iza walikula usmabo dyakwe idya kwivvyenywa umwana dyapalamile. ⁷Wivvyeyula umwana uwachiuma undedwa wakwe ukatote, wampilimizya imyenda mimbili kukunchinga ni mbepo umwana pine wambika mukawili akadyishizya anyama vine kunumba izya ayeni alinge kutakola apakona. ⁸Epo alinge kuli adimai wene walinge wakwikalaya mmavyalo walinda amaungano yao aya ng'ozu usiku. ⁹Pine papo amalayika wa tayi wawafumila nu timu wa tayi wang'ala wapiilima, wawanu wowa ichisini. ¹⁰Pine umalaiya wawapozya, "mtatine vine namlelela imbola inu yene ileta iseko ingulu kuwadu wosi. ¹¹Ilelo umpulus waleliwakulumwemweinkaya ya daudi! umwewe yuna ukilistu utayi! ¹²Iyi yene nuwapa kumlondezya mukumbona umwana anyepiwwwe iyenda na ayonile mwi - wili idya dyisizya anyama."¹³ Pine papo kwawa na aluwu akulu awa kululu waungana nu malaiyika uyo wantongola umulungu watela, ¹⁴"Utumu kwa mulugu yen ali kululu ichisini ni teko liwe piwelelo ku wosi wene wanonezwana."¹⁵ Yawa kkuti amalayika pina wawika kuwala kululu adimaji wiyangul akala "epa tuwalayi kule kubrthelehu tukalole ichi ichindu chene chafumila, chene utayi watuwila.;" ¹⁶Wakalakasa kuwala kula, wambona umariamnu nu yusufu wambona nu mwana ayonile mwi- wili idya dyishizya anyama. ¹⁷Ppine wawine wuli wawila awandu chila chene iza wapozyiwa kwa mwana. ¹⁸Wosi wene wivwile imbola iyi wakasamala na cila chine chateliwe na adimaji. ¹⁹Nanga ulo umariamnu alinge wakwelenganya ku yosi yen wayivwile wayasunga mu-moyo wakwe. ²⁰Adimaji asuwa wakumwimbilila ba kukuntogola umulungu vine chila cindu chine wivwile na kuona changti vinr riza yateliwa kumyao. ²¹Pine yafika isiku iya mnane iza isambo idya kukuntahiri umwan, wamwit itawa uyesu itawa dyene yula umalaiyika wampile pene inda ichili itaonea munda. ²²Izya kuluweene izya hitimbano zyene zyapetile, ku-masunde ya musa, uyusufu nu mariamu wantwala mwitekelo kula ku yerusalemu ku mbika imikono ya tayi. ²³Changati vine iandikwe ku-masunde ya tayi uwachilume yoysi yene ukatote mundaakwitwa yene watunyiwa indupo kwa tayi. ²⁴Na piney wizile kufunya indupo ku hil chine citeliwa ku masunde ya tayi. "ingunda ama amana yawili aya ndunda."²⁵ Lola, alinge pali undu pa yerusalemu yuna itawa dyakwe iza wakwitwa usimeoni undu alinge undu unonu na antogwile umulungu umwene iza awetile kwa nsamalizya wa ku-israeli nu moyo unsokofu ize alipalulu yakwe. ²⁶Iiza yiyuliwa ku-kwakwe kupitila umoyo unsokofu kukuti umwene ngati atafwa pene atambona ukilistu wa tayi. ²⁷Ulusiku luwi wizile nkasi yi tekelo, walongozwa na oyo unsokofu pine asungi wandetile umwana, uyesu kukubmikila yla yene yawambiwa aya masunde. ²⁸Pine usimoni wantangine imikono yakwe, na wantogola umulungu na kutela, ²⁹"Epa mpozye undonga milimo wako awale kwi teko tayi, kulingana ni imbola yako." ³⁰Vine amiso yane yauona upulushi wako, Wene ³¹waoneka kumiso ya wandu wosi. ³²Umwene yene uwelu ku-ukupulo kwa awa masi nu utimu wa wandu ku-israeli. ³³Utayi nu mayi wa mwana wakasauzwe ku yene alinge yateliwa kakwe. ³⁴Oine usimeone wawatimbanila na kutela kwe mariamu uminakwe viwikisha ichisini! umwana uyu akuwa ichilondezya icha tyega na kupuluka kwa wandu awinji ku-israeli na ichilondozyo chene awanu awinji wachipinga. ³⁵Yene ipanga yene ilasa umoyo wako wankala ngani kukuti amelenganyo aya myoyo ya winji yaomeke."³⁶ Umbwilagu uwahichima yeen iza wakwitwa uana na pine iza akwali wmitetekelo umwene alinge umwalili wa fanueli kufuma kucifumo ca asheri alinge ali ni myaka

iminji ichisini na piney wikile nu wachilume wakwe ku-myaka saba pine wilowola, ³⁷Na pine wawa unsimbe ku nyaka themanini na nne na piney alinge atayozya kwi tekelo na alinge aenduliye kukuntongwa umulungu papapmwi na kunyepa usiku nu nsanakulu. ³⁸Na kwi isambo idyo wizile pala pene wakwali waanya kukunsalifya umulungu wapangilile kwa mwana kwa chiland yene iza awetileupulushi uwa ku yerusalemu. ³⁹Pine wamala chila chindu chene iza wavwamaiwa kulonga ku-masunde ya tayi, wasuwile ku galilaya kwi kumbo dyao, ku nazareti. ⁴⁰Umwana wakuzile na kukuwa na amaka, wakonjelela kukuwa i injele ni ichitumbano cha mulungu iza chilipallu yakwe. ⁴¹Asungi wakwe chila mwaka waazile ku yerusalemu ku-sikulu iya pasaka. ⁴²Pine wakula wawa ni myaka ikumi na yiwili wazile kalinji iya sikukulu. ⁴³Pine wasala isiku zyosi sikukule waanzizye kusuwa kukaya nanga ulo undu mendo uyesu washazile kunumamla mu yerusalemu na asungi wakwe iza watamana ili. ⁴⁴Walenginye kukuti akwali mwiwungano dyene iza walinadyo munsizo wendele ulusiku ulupuma na amawandu wao. ⁴⁵Pine wapotwidwe kukumbona, wasuwile ku yerusalemu na kukazya kukumvwamba umo. ⁴⁶Yafumila kukuti ku isikuzitatu, wambona mwitekeloiza ayikile pakati ya alanganiziyi. Yfumila kukuti ku siku zitatu, wamboona witekelo wawategelezya na kuwawilikisha aaswali. ⁴⁷Wosi wene wantengilezye wakasamizwe nu wumani wakwe ni vitelo vyakwe. ⁴⁸Pie wambwine, wakasamile uninakwe wampozya, "mwanane kuchiya watulonga wuli? yivwa utayi wako nunene iza tukuvwamba kuwowa unkulu." ⁴⁹Wawapozya, kuchiya iza muvwamba? iza mtaana kukuti navwambiwa kukuwa munumba ya tayi wane? ⁵⁰Nanga ulo iza wataana chine wacipanga ku nongo izyo. ⁵¹Pine wawala papamwi naopaka ku-kaya ku-nazareth na alinga alini ishima kumyao uminakwe wawikile yosi imoyo wakwe. ⁵²Nanga ulo uyesu alinge amakula ku njele nu tani na wapota kutogwa nu mulungu na wandu.

3

¹Changati ku mwaka uwikumi nazisana uwautawa uwakusaili libelia isiku pontio upilato alinge ugavana uwayahudi kuelode alinge ukambeem uwa kugalilaya, nufilipo umwanao alinge umkuu mwamkoa uwa hwea nu trakonoti niu lisaina alinge umkuu uwa mkoa wa abilene, ²Na ulusiku udwa akuwani ukuuwa anasi nakuyafu, imbola iyaka umulungu dwamzilile uyohana umwana uwaka zakaliajangwani. ³Wasafili ku nkoa wosi kupiliwa umbana uyorodani waubili uatuzo uwa toba changote msama wadhumbi. ⁴Changati vina alinge iyandikwe kuchitabu ichambola iyakaisaya unabii isauti iya kandu wine ali nyikani, "ilinganyi tayari izera iya kabwana yalinganiziyi apeshi ayakumwene ana yagolwoke. ⁵Chila ibonde likwiizuzya chila chitunda chitunda zilenganyiwa izela zina zigondine zigondine zigooshiwa ne zena zin zelechaka zelenganezya. ⁶Awandu wosi wauwona uwokovu uwakamlungu." ⁷Ulo uyoona waapozya amakutano awakulu aya wandu wana wampoizela wapate kubatizwa numwene, namwi uzao wa zoka uwa sumuuuuunumwi mwandu wamkalipile kuichi mbela igazabu inazile? ⁸Ieri amatnda yaatalingana netoba na mutanze kutela nkasi yakumwemwe, "tuli nakwe ibalaumu wine ubaba wetu; kusababu wawapozya kukute umulungu angawezya kukumwinula ibrainu awanu nangi kufuma namawe eya. ⁹Tayali indemo yawekiwa kwisinde uwi kwi ulo ikwi lletalela amakoni amanonu itipwaya nusumbiwa mumbani. ¹⁰Nanga awandu ku makomengano wabwelekishe watela isaizi tuvambiwa tuchite uni?" ¹¹Wajibile nu wapozya nanga nanga undalli ne yanzo wizile yanzo ziwire imatakiwa afunye iyanzo idwemu kwawenji uvine atakola na kudogo nawine atakola ichakudwa na alonge ulonyulo. ¹²Nanga ibaadhi wana watoza usulu wizile napinye kubatezwa na wampozya undanganiziyi tuvambiwa kulonga ichinu? ¹³Wawapozya, "nutukisanye eyela kuliko line muvamba kukusanya." ¹⁴Ibaadhi iya amaskali napinye wabwelekisha," alieusweswengani? tutakiwa tulonge? chai wawapozya" mutusende chela kwandu yosi kumaka na matanzolumu undu kulongopi mulizika namsha winu. ¹⁵Isaizi ka kukuwa awandu alingewale ne shauku iya kukmbela krito ine alize chila adyumu alinge amakwe lenganya mmoyo wakwe kuusu uyohuna changati umwene wiweukristo. ¹⁶Uyoona wajibu kuwapozya wasi." unene bawabatize numwemwe kumaze, lakini akwake adyumi aizile wine ali namaka kupitaunene, na etazekana nanga kufungula ikamba izya dyato zyakwealewabatize nawinye kwa mmoyo usokofu nakundelo. ¹⁷Pepeto dwakwe lel mikono wakwe ile kukusa ivisazi vyakwe uwanda u wakumwene uwapepetela ishaili nuika sunga ishaili paluwa muwakwe changate, alayetoketeze amadyele kunelo wina sanga uzime. ¹⁸Kumfunde ayanji awinji pine walambile imbelo inonu kuwandu. ¹⁹Uyoona wankapile pene elode unkambe uwa unkoa kukundoola helodia anko mwanao nakumawi ayanji ayanji yene elode alingi wayalonga. ²⁰Changate udwenje elode walongile amawi mweji umbi ishisini wayepile uyhana kwidweselo. ²¹Pine wafumile changate awandu wosi pene alinge wavbatezwa uyesu wabateziwa walenga ziyuliwa. ²²Umoyo usokofu wika palulu yakwe kufuno uwa chipinde changate uwakati uwonyuwo itanga diza kufuma kwiwelo yatela, wewe wamwanane wantongwe natogwaichisi nu wewe. ²³Isaizi uyusu mwenenye, pana wanzi zye kulanganizya alinge ole namakamm yana mwayaka amakunu yatutu alinge umwana chanagti pene alinge waloliwa nu yusufu umwana waeli. ²⁴Umwana wamataifa umwana lawi umwaa melki umwana yana, umwa wa yusufu, ²⁵Umwana wamataisa wamosi umwana wanaumu, umwana esii mwana wa nagai, ²⁶Umwana wa ati, umwana watasia, umwana semeini, umwana wa yusufu, umwana wa yuda, ²⁷Umwana fesa umwana rubabeli, umwana sheaiteli, umwana neli, ²⁸Umwana meiki umwana adi, umwana kusamuumwana emadamu, umwana eli, ²⁹Uwana yoshima umwana elrezeli, umwana yolim, umwana matasi umwanae walawi, ³⁰Umwana simni, umwana yuda, umwana yusufu, umwana yonamu, umwana eliyakimu, ³¹Umwana wanelea, umwana mena mwana tasa, umwana nasaniumwana wa daudi, ³²Umwana yese uwmana obedi, umwana wa boazi umwana simoni umwana na shoni, ³³Umwana abanadamu, umwaa walam uwama yeseloni, umwana pelesi, umwana yuda, ³⁴Umwana yakobo umwana wiisaka, umwana wa ibraimu, umwana watel, umwana wamoli, ³⁵Umwana wa seruig umwana wa ragau, umwana wa upelegi, umwana wa eberi, umwana wa sala, ³⁶Umwana wa

kenami umwana wa arfaksadi, umwana wa shemu umwana wa nuhu, umwana wa lameki,³⁷Umwana wa metusela, umwana wa henoko, umwana wa yeradi, umwana wa malalei, umwana wa kenani,³⁸Umwana wa enoshi,umwana wa wasethi umwana wa adamu, umwana wa umlungu.

4

¹Ngani uyesu wizuziwe umoyo uwa citimbano, asuwile kufuma mntu joldani na pene alongozywa mu-umoyo kuijangwa. ²KUisiku arobaini, na kula wajalibiwe ne shetani umda o atadya nachimu, nu mwisho uwa uwakati ula wisile izala. ³⁴Ushetani wampozizye, "nge uwewe wa umwana wa umulungu ligeluzye iwe ili kukuwa umkato. Uyesu ajibwiye, "iyandikwe, undu sanga aisi kuumkate wewene." ⁵Ngani uubitishi amwongozyizye kululu iya ichtunda na walond zyizye umwene wosi uwa iwelelo ku-mda umwipi. ⁶Uibilisi wampoziza "ngukupa amamlaka kulogozya umwene wosi papamwi ni ifahali zyakwe nguwezaya kulonga izyo kwasababu vyosi vikabidiwe kukwane nvitawale, na nilina uwezo uwa kukumpa yene navwamba kukumpa. ⁷Poshe ulo, nge ukunzumila na kunabudu ivindu hivi vyosi vkuwa ivya kuluwene." ⁸Lakini uyesu akibiye na kukumpoziza, 'yanikiwe, lazima umwabudu nkabi umulunu wako, na lazima untumike mwemwene." ⁹Ngani ibilisi wamongoziza uyesu hadi yelusalemu nakukumbika kululu kabisa iya ijengo idya itekelo na kukumpozizye uwewe wa mwana uwa umulungu isumbe pasi kufuma epa. ¹⁰Kwa sababu iandikwe, "aliagizya amalaika wakwe, wkusunge na kukulinda, ¹¹Na wakukuwkinula kululu iya imikono yao ngni uta lemale anama yako palulu apa amawe." ¹²Uyesu ajibiye wampozizye, "tyateliwa, "untanjaliu nkali umulunu wako." ¹³Uibilisi pene wamala kukanjaliu uyesu, awukile na kukundela hadi umada winji. ¹⁴Ngani uyesu assuwile kugalilaya ku amaka iya umoyo ni imbola izya kulumbusa umwene zyaenea na kusambana ku-imikoa iya mmbelo. ¹⁵Wafundisho ku-masinagogi yao na chila undu wantogola. ¹⁶Kula isiku idyimu wawalile ku nazaleti umji wene iza aleliwe na kukulila changativine ili idestuli yakwe winjile ku-isinagodi isiku iya isabato na wimilile kusoma amaandiko. ¹⁷Wakabidhiwa igombo idya uisya ngani wasatula igombo lila na kuvwaba yene iandikiwe, ¹⁸Umoyo wuwa nkali ali kululu yana kwa sababu wambikile amafuta katangazya wambikile amafuta katangazya imbola inomu kwa apina wandumila kuyangazya uhulu kwa anyepwe na kuwaika amasongo walole anyepewe na kuwawika amasongo walle kalini kuwawika mulu wene wamenwe. ¹⁹KUutangazya umwaka wene unkati alolesha unonu wakwe. ²⁰Ngani walinyepa igombo wansuvizya iekiongozi uwa isinagogi kukwila pasi amis iya w=awandu wosi wene wali msinagogi iza wmakumbona uwene nye. ²¹Wanda kupanga nao amatela, "ilelil iandilo dyatimizwa mmakutwi yinu." ²²Chilandu ashuudiye chene watela uyesu na awinji kato yao washangizwe ni mbola zya utimu yene iza yafum kundomo wakwe iza wametela "uyu wene ukaliendo uwa yusufu tu, kasi ulo?" ²³Uyesu wawapoza, "mmwene mtela umethali kukwane ung'anga, ipulushe ikala chocosi chene twivwa ywika ikaperanauu chiloge epa pa ichi jiji chako." ²⁴Kalinji wtela, "mwene nawapoze mmwemwe, kuyakola umwilanu mwene azumile ku-isi yakwe." ²⁵Lakini nawapoza umwemwe mmwene kukuti iza kula asimbe awinji kuislaeli ku ichipinci icha ueliya pene kululu kwanya piwa kutane ni nvule ku miyaka itatu ninus pene iza kulzala ingulu ku isi yosi. ²⁶Lakini ueliya alinge atalezizwa kuyoyosi kato yao, lakini kwa unsimbe adyumwe tu mwene wishu kusulepta mmbelo iya umji uwa usidoni. ²⁷Nanga ulo kula amangundu awinji kuislael pa ichipindi ic auliya lakini kuyakola nanga adyumwi mwene iza apuluchizye ngani kumumika undu wuwa kusilia. ²⁸Awandu wosi kuisinagogi wawa ni gadhabu pene wivwa eya yosi. ²⁹Wimilile na kulunsunziza pasi iya umji, na kukulongoziza mpaka ku kingo uwa ichtunda umji wao wene uzyengiwe kululu ngani waweze kukunsumba pasi. ³⁰Lakini yendile ivinonu pakasi yao na kuwuke. ³¹Ngano wikila ku-kaperanaumu, ku-mji uwa ku-galilaya isabato idyimwi alinge walinganizya nkasi iy isinagogi. ³²Wasangizwe na amalinizyo yakwe kwasababu alinganizye ku amamlaka. ³³Ngano isiku yila nkasi iya sinagogi alinge kula undu iza alina upepo umbi, alizle ku-isauti ingali sana, ³⁴"Tuli naci nawe, uyesu uwa kunazallei? wiza utuwasha? manite uwewe wanani! uwewene wa unsokofu uw umulungu!" ³⁵Uyesu wamfunyizye amapepo yale na kuyapoza yambuke! upepo yula pee wansumba undu yula pasi yao wafumile kwa undu yula nanga kukunsababisha amaumivu. ³⁶Awandu wosi washangiye na wenelije kupangila ijambo lila cilandu wamatela, amaneno iya naana nachieya? awma mulinye iroho imbi ku amamlaka iya amake wawuka." ³⁷Ngani imbola izya uyes zyenie chila sehem ku amaeneo yene ya pilima umkoa wula. ³⁸Ngani uyesu awukile ku-mji ula winji ku imumba usimoni ngani umai vywala wakwe nu usimoni zia ainge umbinu ichoma ingali na wansili ku miaba yakwe. ³⁹Ngani uyesu wansundila waikemea lile ichoa na yandekela ghafla wimilile ne kukwanda kuwatumikila. ⁴⁰Uzuwe pene iza uzaa awndu wantwalile agonjwa uwa imina mbalimbali awikile imikono yakwe kululu iya chila umbinu na awapuluzizye wosi. ⁴¹Amapepo kalinji yanfunyile awinji iza ya lila kusauti ngul na ktela uwewe wa umwana uwa mulungu!" uyesu wakemie amapepo na iza ataluhusu yapange, kwa sababu iza wanke kukuti umwemwe alinge uklisto. ⁴²Pene kwacha, iza wawala ieneo dyene kutakola awandu ikwingano idya awandu iza wakumvwamba na wza ku[ieneno dyene alwinge ali wajalibiwe kulukana atawale kutani na wene. ⁴³Lakini awapoza lazima nhubili imbola inonu iza umwene uwa umulungu ku iwinji yinji chavine yene isababu nlangizyiwe epa." ⁴⁴Ngni aendlijo kuhubili nkasi iya amasinagog ku-ayahudi wosi.

5

¹Basi yafumile pene awandu wkusinye nakulumpilima uyesu na kukwivwa imbola izya umulungu pene iza imilila mmbelo iya ulukuka genealeti. ²Awonile idytao zyimilile mmbelo mmwa ulukuwe asigulaji iza wafuma na iza wakusa ibyvu zyao. ³Uyesu winjile mwi dyato adyumwi, iza ia usimoni na kukundenga aiwale ku amazi kutali kidogo n isi ngavu ngni wikala na kulanganizya kufumila ku idyato. ⁴Wapanga wampoziza usimoni itwale udyato wako ku ichilindu icha

amazi na kukwisha inyavu zyak na kusigula iswi." ⁵Usimoni na kutela nkali twaloga imilimo usik wosi, uza turalema chocosichilalakini ku ineno dyako, ngwisha inyavu. ⁶Pene wafika wakusinye ichiasi chikulu icha iswi na inyavu zyao zyandile kuputuka. ⁷Ngani wawilile ashikile winji ku -idyato linji ngn wize na kuwavwa wizile na kukwizuzya idyato zyosi zynadile kuzama. ⁸Lakini usimoni petro walolaulo, wawile mmakokkola iya uyesu amatela wuk akulwane, kwasaba unene nande uwa imbi nkali. ⁹Kwasabab ashangizwe na wosi wene iza alinakwe, ku-uvuvi uwa ishwi wene wulonga. ¹⁰Hoo ya wajumuishe uyakobo nu uyohana awana uwa uzebedayo wene iza walonganya nu usimoni na ampozizye usimoni, "utatine, kwasabay kwandila isaizi na kukwendelea uvula awndu. ¹¹Pene wasuwa na idyato ku-isi ngavu walekile chila cindu na kukumfwata mwene. ¹²Yafumile kkuti pene alinge wenji fulani undu mwene izwiye na amangundu amatela nkali ne umavwamba, unganelifya, ¹³Ngani uyesu agolosizye unkono wakwe na kukungwa, nakutela "navwamba uyelifye." nu umda uwula amangundu yamfuma. ¹⁴Andongizye atampoza undu yiyosi, lakini ampozizye, "uka na ukiloleshe ku amwandamili na afunye isadaka iya uyelifyo wako, sawasawa na yila umusa amuliye kwa umasuda wako. ¹⁵Lakini imbla kukumbusu zyasa mbine kutalo ichisini na awandu awinji wizile papamwi kulumiswa pene amalinganizyi na kupulusha uwinu wao. ¹⁶Lakini kawili wipelile kwipiso na kulenga. ¹⁷Yafumile isiku idyimu kati iya isila izyo za amalinga miyza na iza kula afalisayi na ansangazyi awa ishelia wikile pala eene wizile kufumila kuvijji ivini tofauti ku kaa uwa ku galilaya na ku yudea na pia kufumila kuninji uwa kuylusalemu amaka iya nkali iza iliakwe kuupulusha, ¹⁸Awandu baadhi wizile wambebile kwi pepe undu mwene watalala na wavwambile izila iya kumwinjizya nkasi kukundambalika pasi kumbele uya uyesu. ¹⁹iza watepata iila iya kuwinjizya nkasi kwa sababu iya uwinji uwa anwandu ngani wazua kwi paa idya inumba na kumwika undu yula kupitila kuvyogaye ipepe pakasi iya awandu, kumbele kabisa iyo yesu. ²⁰Amalola izumilo dyao, uyesu atezile, "iwunda uwi wako uwameiwe." ²¹Awandishi naafalisayo wandile kuhoji hinli, wamatela uyu unanua mwene amapanga ikufulu? unanu ngawezya kusamehe idhabi iila umulunu mwemwe?" ²²Lakini uyesu ayambuye cinduchi chene iza wazy, awajibu na kuwapoza kuchei mmakwiwilikisha mu imyoyo yinu? ²³Chinanu chitosi kutela idambi zyako zysamehiwe au kutela imilila uyende?" ²⁴Lakini mmaane kukutiumwana uwa undamu alinge amamlaka pa umweleo iyo kusamhe idhambi mkupoza uwewe langazya senda ipepe dyako na uwale kukwako. ²⁵Uwakti uwo nyuo alangnizye kumbele yao na kusenda ipepe dyakwe wene iza au wonelile ngani wasuile kukaya 9 kukwakwe 0 uku amakubsumila umulungu. ²⁶Chilancindu ashangizwe na wandie kukunzumila umukungu wizwiye ni hofu wamatela, "twalola imbola iza amayeile ile ili. ²⁷Baada iya izyi kufumila iyesu awukile kula na kukumboa unitoa ichisini itawa dyakwe ulawi aikalile ieneo idya kukusanyila ikodi wapoza nfwate." ²⁸Ngani ulawi winwike na kukunfwata, waleka chila cindu kunuma. ²⁹Ngani ulawi andiye kukwakwe ikalamu ingulu kujili iya uyesu iza kula atoza ushulu awinji na awandu wene wikile pameza wama kudya papamwi. ³⁰Lakini afalisayo na andishi weneiza wanunguna kuhusu ahemba, wamatela, kuchei mmakudya nakumwela na asenda usuku papamwi nawandu winji wene waliwa idhambi?" ³¹Uyesu wanjibu awandu wen walini iafya inou watakumvwamba ung'anga wala awinu wene wakumvoamba unganga. ³²Ndiza kuwila awandu wene walina ihako wazumile bali kuwita awandu wene walini idhambi wawezye kuzumile. ³³Wapoza, "aemba awa yoana isiku zyosi iza wayepanya za kulenga na anafunzi awa afalisayo nawene ulonganya vivyonge lakini ahemba waowalizaye kumwela." ³⁴Uyesu wawapoza ingawezekana undu yoyosi kuwachika wene wafikile kuilusi iya ubwana halusi kunyepa pene ubwana halusi acili alipapamwi nawene? ³⁵Lakini isiku zikwiza pene ubwana halusi pene alawuke kumyao, ngani isiku izyo walanyeeep. ³⁶Kalinji uyesu atezile ngani kwa mfano "kuyakola mwene amaleula ichipande izha uwenda kufuma uwenda umya na kulekevisizya umwenda umbya na kuleebishizya umwenda umbya na ichipande icha umwenda kufuma ku umwenda umbya sanga chifwaye kulumila ku-umwenda ukulu. ³⁷Pia kuakola undu mwene awika ichivai imbya ku iviliba ukulu nge alonga ulo, idivai ngete yalepula ichobo chila na idivai ngete yutika na iviliba ngete vyaluwangika. ³⁸Lakini idivai ibya lazima iwikwe ku ivilia ivipya. ³⁹Na kutakola undu baada iya mwea idivai iya kulu sanga avwambo imbya kwasababu utelea iya ukulu amanonu!"

6

¹Ngani yafumila ku isabato kukuti inza amapita kwichalo idya inafaka na ahemba wakwe iza wayawa amasuke, iza wayakwema kati iya imikomo yao wadya imafaka. Lakini baadhi iya afalisayo watezile, kuchei mmalongo icindu chene kasi chakili kulnga isiku iya isabato?" ²Lakini baadhi iya afalisayo watezile kuchei mmalongo chindu cheen azi icu chakili kulonga isiku iya isabato?" ³Uyesu wawajibu amatela, "iza mtasume chila udaudi alongile peenainge nizala, umwene na achiume weneiza ainao? ⁴Awalila kunumba iya umulungu na asendile imikate imisokofu na kukudya na kufunya baadhi ku awandu wene iza alinao pene analendya naza aigo ihalali kwa amwandandi kuidya? ⁵Ngani awapoza, umwana wa adamu wene unkai iwa sabato. ⁶Yafumile ku isabato yinji kukuti awalile nkasi iya isinagogi nakuwalingaonzya awandu kula alinge kulundu mwee unkono wakwe umongo watalala. ⁷Awandishi na amafalisayo iza wamakundola ku akini kulola nge anagmpulusha undu isiku iya isabato ngani wapate amasiaka iya kukunshataki kwa kulnga ikosa. ⁸Lakini a aamanrte cheen iza awa wanziane watela kwa undu mwene watalala unkono, langazya iilile epa aoakasa iya awandu ngani unu yula wiilile pala. ⁹U Yesu atezile kumyao, nawawilikishe umwemwe ihalali isiku ia isabato klonga au amaw kulupusha amaisho au kuluwanga?" ni wawalola wosi na kukuposya undu yula, ¹⁰Golosha unkono wako." walonga ulo na unkono wakwe alinge wapulushwa. ¹¹Lakini wizuziwe ni gadhabu wofangilisa wewene kuhusu choi wanawvwambiwa kulonga kwa uyesu. ¹²Yagfumila zila kukuti awalile kuhcitunda kulenga umuungu. ¹³Unguzu awitile wakwe kuwakwke awachangula ikmi na wawili katiyao wene awitile amlwilagu. ¹⁴Amatawa iya wala iza yai usimoni

mwene amwitie upetro nu unandlea uyakobo uyoana ufilipo ubaltolomayo. ¹⁵Umathayo utomaso nu uyakobo umwana uwa ualfayo usinono mwene amwitile uzelote, ¹⁶Uyuda umwanada uwa uyakobo nu uuda uiskaliote, mwene aline umsaliti. ¹⁷Ngani uyesu wikile nao kufuma ku ichitunda na kukwimlila a tambakake ddi ingulu uya ahemba wakwe izawalikula, ppaamwi ni idadi ngulu iya wandu ku yahudi nakuyelusalemu na kufuma kupwani iya kutilo na kusidoni. ¹⁸Wizile kumwivwa a kupuluw=shwa uwinu wai awandu wene iza waaagozywa na ipepo iwi wapulushizye. ¹⁹Chilachindu ku ijwinani iza amavwaba kukungusa kwasababu iya amaka izya upulsi iza ufumile nkasi yakwe, awapuluszize wosi. ²⁰Ngani wawaola ahemba wakwe, nakutela mbalikiwe umwemwe wne wam wapi maana mwene uwa umuungu uwa kuminu. ²¹Mbalikiwe umwemwe wene nkiizala isalizi maana mkwi ilifiswe mbalikiwe umwemwe wene mulila isalizi maana meseka. ²²Mbalikiwe umwemwe wne wandu watawatongwa na kuwapeula na kuwashutumu kukui mwa wakuwazi ku ajili iya mwana wa undamu. ²³Sekeli ku isiku iuo nakmanga manga ku iseko kwa sababu kulawe ithawabu ingulu kululu kwa maana atayi wao wawalongile vivyinye ambwilangu. ²⁴Lakini ole wenu wene mwa atajili! kwa maana mwapata isekelo dyinu. ²⁵Ole wenenmwikuta isalizi!maana mlola izala baadaye ole wnee mmsaseka isalizi maana mla omboleza kwa kulila. ²⁶Ole, wene mlatongwe na wandu wosi! maana atayi wao wawalongela ambwilangu ulongifi ulu nyulo. ²⁷Lakini na teka kuminu wene munivwa wategwe adui winu na kuwalongela amanonu. ²⁸Muwape ibalaka wene wawapaani umwemwe na walengeli wene wamawaoneka. ²⁹Kwa yula mwene amakulamba uane adyumwi mgeluzizye upandenawa uwli neudnu alupoke ijoho dyako utakanile ni kanzu. ³⁰Mpi ahila wene amalenga ngu undu alakupke ichindu chene ixha kuwakwako, utandengo akusuzye. ³¹Chavine mtoongwile awandu wawalongele namwinye walongeli vivy. ³²Nge mwatongwa awandu wene wawetogwile hiyo ni ithawabu chi kuminu? maana nga wene walina idambi wuatongwe wene wawatogwile. ³³Nge mwalongela uonu enewam walongela amanonu iyo yene ithawab kunomu maana walna idambo lulonga vivyo nye. ³⁴Nge m;akoposhe ivindu wene mmakut wala wasuvizye hivyo ithawabu kuminu? nanga wee walini idhabmb wikopeshaya na utegea kupokea icisini hicho nyicho kalinji. ³⁵Lakini watogwi adui winu na walongelile amanonu wakopesi na mtawenhofu kuwasuizya niithawabu yinu ikuwaingulu mkwa awano awa umwene alikululu kwa sababu umwenenye unonu ku awandu wene wakode ishukulani na aluwazi. ³⁶Muwe na ingumbu, changati suo win vine alina ingumbu. ³⁷Mtahaukumu, un mwemwe mtaliukumiwe mtataani, numwemwe mtaliaaniwemusamehe numwemwe mlasameewe. ³⁸Wapio awinji nu mwemwe m;apene ishiasi icho ukalimu chene cha sindaliwe, citatiwa na kukwitika kwikwitika mmakokola yinu kwa sababu ku ichipimo chocosi chenu mutumla kupimila ichipio hico nyicho ktumika kuwapimila umwemwe. ³⁹Ngani wawapozya "je undu mwenealina amassongo anga mlong=dezya izila undu amasongo? gne alongile ulu basi ngiti wawila mwolndi je ngeto watawota? ⁴⁰Unhemba sanga awe unkali kukumputa umwaluu wakwe, lakini chila undu amafunsihwa ku ukamilifu akuwa chanagyi umwalimu wakwe. ⁴¹Ngani kuzhei nge walola ichibanzi chene ciliki iya iliso idya uluko wako, ni ibiliti idya kuliso dyako utalifunya? ⁴²Uweeze atuni kukumpozya uanaa wako mwanitu nalenga ngifunye ichibazni cene chili nkasi iya iliso umwene dyako wakay nawinye talola iboriti yene ili mliso dyako ngani uina kufunya icibanzi kuliso idya waluko dwako. ⁴³Kwa sababu kutakola ikwi weneulela amatnda amawi wala kutakola iwawi wi dyene lelela amatnda aanonu. ⁴⁴Kwa sababu cila ikwi imankwa ku amatunda yakwe ks=wa sababu awandu watayawa itini kufuma kuamiwa, wala waytayawa izabibu kufuma ku nunchochomwa. ⁴⁵Undu unonu ku ichazina inonu iya umoyo ufunye unonu, na undu unduwazi ku iazina imbi iya umoyo wakwe ufunya uwi kwa sababu undomo wakwe upanga yaa yene yakweizuzya umoyo wakwe. ⁴⁶Kuchei mmanita nkali nkali na mcili mtalnga yene mupanga? ⁴⁷Chila undu mwne makwiza kukwane nakukwivwa amaneno yane na kualongela imilimo nguwalondezya vine ali. ⁴⁸Afwanine na undu mwee z=azyengile inumba kululu iya umwamba imala amafilliko pene izyo amapolomako iya amazi yalambile inumba, lakini iza yatainganya kwa sabau iza yazyengiwa vinonu. ⁴⁹Lakini yoyose mwene amakwivwa neno dyane na kumuwiwa mfano wakwe undu mwene azyengile ku ialdhi bila umsingi umto pene wika ku amaka inumba yila yapatile amaangamizi amakuulu.

7

¹Pine uyesu wamalizwe embola zyene alinga wapanga.wandu,wine alinge wakumwevwa winjile kapernaumu. ²Uchilongelo yumwi waakida,wina alinge atumaini sanaumwene,alinge umbinu.sana alingewakalibia kukufwa. ³Nge akuwa wivwa uyesu,yuke akida watumile ukasao wakitaudi,kukundenga ahize kukupulu sha uchilongelo wakwe atafwe. ⁴pine wafikile papipi nu uyesu wapozyenze kumaka nakuleta,jatakiwa alonge luke kwa ajituyu kulusweswe. Kusababu watongile ekaya. ⁵Iya kulusweswe,wine wanzengile itekelo ifakulusweswe. ⁶Uyesu wendelie nusezyo papamu,nao.pine atawala kutani ne numbauafisa yumwi watatumile amaunda kupanganau.u wakati atawala kutoni nenumbo afisa adyumwi watumile amatunda kupanganau.nkali utikatajwe wankal.kwani unene songaninjele palalu yako. ⁷Alinge ndelenganya unene nankala kutefwaile kukwiza kukwako,natela hembola uchilongelo wane apona. ⁸Kulunene pumpamu nandu winenawekile kukuwa nakali na ndele na andwane pasi,yane.hateiata kute kwadutu"walaya"na hawalasa kwa wense"inza"napinye wakwinza kwa chilongelo wane longa inchi napinye amalanga. ⁹Uyesu pinewizyele kuliwakasamile nakungelukela uluhungo winahalinge wafwatile na kuleta."nampozwa" nakufunze israeli njelembonae kulola undu wina alie nu umani ukulu changati uyu. ¹⁰Wala wine alinge watumiwe wasuwiwe kukaya wambona uchilongelo achile upuma. ¹¹utungu wafumilile kuti uyesu alinge alinusizwo kuwala kukaya inakwiti waya naini.hahemba hiwa kulumwene wauka papam nakwe.ukuwakole nzine ni kundi dya wandu. ¹²Pine wafikile papipi nundjango uwijiji lola wine alinge hufwile alinge wamwinule wine umwana handyumwi klwa mayakwe huyo wine alinge ufwedwa ikundu wine wasindikile kufuma kwisisi wa;inge alipapamwi. ¹³Pina wambine unkalo wasundelile kungumbu ngulu ichisini wapozya kuti leka

kutela. ¹⁴Kisha wasunda kumbe walipalakashi isaa ina alinge winule umbele nawalawine inza winwule wimilele watela kalomindo natelalamgazwa. ¹⁵Ufwile wimilela nakwikala pasewanzwa kutela pina uyesu wandemeka uninanakwe. ¹⁶Pine huhowa wawinzula wosi wawawendele kukutimbanila umulungu watela umwene ukulu wamwinula muluhungo mwetu nu muulungu walola wandu wakulumwene." ¹⁷Hezi hembola enonu zya yesu zwamaika yudea yosi nankumikoa yosi ya lumbanda. ¹⁸Hahemba wayohaawapozyezwe embola hene yosi. ¹⁹Pine yohana wawizila wawwele wahemba wakulumwene nakuwatomakwa hkali kutela uwewe wina yula wine hahilizye au kulundu wenje tumbetekele? ²⁰Pine wafikile papipi na uyesu atezile yoana umbatizwasi watutuma kulumwene kutela uwewe wina yulo winahazile ou kulundu wenje tumbetekele?" ²¹Kuhumwati nhou wapulushye hawandu awawinje kufuma kumina nullawo kufuma kumoyo uwilu na awandu wina wali na masong wawawekiwa kulola. ²²Uyesu uwasibu nakutela kumyao pine mwawala kwine afumile mndondezwe yoana chinamwachiona nakukwevya wina walenamasongo wapokela kulola ashelekitawakwendawina wale niwala wakwelupa amapuli wakwinvyu hanfwile wzyuka na kukuwa kapuma kalenji apena waponziwa himbola hinonu. ²³Hundu winawaleka kunami unene kusababu vilongwa vyane atimbaniliwe. ²⁴Wala wine watumine uyo amna kusuwa kwine wafumile uyesu wanya kutela kuluhongo kululu yao mwazile oanzi kulola chihi kisungu ngeyuhinganywa nu mwenya. ²⁵Inza mwanzile panzi kulola ncii undu winawakyala invinonu? lola awndu wala winawanvuala emyenda ya nchimwene a nkukwikala hamakisha amunonu walekwale wine walenenafasi ya uwmene. ²⁶Inza mwanzile pazi nkulola unanu uzimu? ndiyomana natela kuminu kupeta uzima. ²⁷Nuyu wine alinge ayandikwe lla nakuntuma uchikwandende wane kubmo ya miso inu, winaaweka ezeka kuajili ya kulunene. ²⁸Natela kuminu kuwala wine waleliwe nu wachima kutakola unkali changate yohana undu wina atapangamaliwa wakwi kala numulungu pine alikwale umwe unkali kupieta yohana. ²⁹Na wandu wosi pine wanvyelehevyo papamu na kapetapeta wawela kute umulungu wine umoni alingewalekwale pine wala alinge wabatizwa ubatezyo ma yohana. ³⁰Amafalisayo na hawatam amasunde wa kuyahudi wine alinge watabatezwa nakwe wakonile umani wa kumulungu kuasili ao wene. ³¹Ngu walenganisha nachei awandu wa lulelo unlu waleuni hewa. ³²Wafwanine na kachece wine wachina kwigulagula line wasuluzezya wikile nunkukwihia adyumwinu winje watela koma epenga alinge mtachina twazindile alinge mutalela. ³³Yohane umbalezayaji izile alinge ataja umukate nalinge atamwela edivai mwatela ate atenamashetani. ³⁴Umwene wandu wiza amakudya na kumwela, mwatela loli upafu n kodwaji, umahunda yakwe atozwe ushuru wina wale nembu. ³⁵Lakini umani umanikwe nukuwa nu umani kwa wana kachehece hosi. ³⁶Adyumwi wa mafalisayo wandengile uyesu awale kukuja nakwe. pine uyesu winjile kunumba yamafalisayo wapandime kumez ili hafe aje. ³⁷Lola alinge kule uwacichima adyumw kijiji helo winehalinge ale nembu wamana kunte nikile kwa afarisayo waleta nkesupa iyanamukato. ³⁸Wimilile kunuma yakwe Opapipi na anama yakwe ukualela wanzizye kukolonkya amanama yakwe kumisoiz nakufuta kunyele zya kutwe wakwe inza wafyoomba hamanama yakwe na kuipaka amanukato. ³⁹Nayula falisayo winehalinge humwetile uyes pine wawine hulo welenganyu wee watela nge und hayu angawa uzimu, angamana nhoy unanu kule uwacichima winawapalakishe kute umwene wambi. ⁴⁰Uyesu watela kukupozya simoni ndele nenongwa yakupozwa watela" citelelu ndanganyizi!" ⁴¹Uyesu watela "alinge kuleadaiwa waweke kwa kopali adyumwi adyumwi alinge amadaiwa eipa emyazi sano niwauweli alinge wadaiwa hepia amsini. ⁴²Pine walinge watakola epia ya kukudepa wawalekelile wosi nduchi wina akutongwa hichisini? ⁴³Simoni wapozya nakutella, nakwalengungu winawandekela eninfu uyesu watela waukumu ivinonu. ⁴⁴Uyesu wangelukela uwachchima nakutela kwa simni, ubwine uyu uwacichima ninfela ku numba yakwe alinge atamba amaze kwa liliya amanamo yane, nuy kumisozi ya kulumwene wanfiziye amanama yane nu kupyel kanyeke inzyakulumwene. ⁴⁵Inza hatafyoomba kufuma pina winjila nhumu inza ataleka kufyomba hamanama yane. ⁴⁶Ngewapaka hamanam yane amafuta waakazwa amanama yane amanukato. ⁴⁷Kunongwa nhee nakuponzwankute alinge kule neembi eninji nawakulekela echisini nawakutogwa echisin wandekelilenchilufi watongwile ncilufi?" ⁴⁸Pine wapozyizye uwachicma embi nzawako zyalekeliwa. ⁴⁹Wine wikile pameza papam nainye wanzya wanzu kukwitezya hawene kwa wene umwene wina hunanu wina walekela embi?" ⁵⁰Nu uyesu waponzwa uwachiicma inteko dyako dyakupulusha.waa inteko."

8

¹Yafumelile umuda umwipi uyesu wanzizye usenzo kukaya mwiji isa kutani kutani kuwela nakukla embola enonu nyaumwene wamulung nawala inkumi na waweke wazile papam nakwe, ²Ulonzolo achichia wam wineke linge wapulusiwe kufuma kumoyo umwili na wenu uwakutani kutani lingewalekwale wie alinge afunyiwe amashetani saba. ³Yoana uncima wakuzana unkali wa herode susana na acichima awankeawinji wafunyizye nzawo awene hakala. ⁴Pine ikundi dyawandu likusinye papam alinge kulawandu winewizile kulumwene kufuma ekaya inzwa mtani mtai wapanga nakwe kutumila uufwanana. ⁵Usimakayi wazile kusimika embeyu pine alinge wasimika emboya ezyo zwawile mmbelo ya nzelu wazifata pasi ya manama, enonizwa kululu zwaja. ⁶Embeyu yenje zyawile palul nu ilongo jiwe pine zya lembile amakomu yaozile alingekutakla nkuwolowowlo. ⁷Embeyu enyenju nzyawile kumakwi yumivwa napinye amakwi ya mivwya kula papamwizila embeyu nzabalanganywa. ⁸Pine embeyu ezenji zwawelile kwi lono inonu eviliwa evinji mia evinji pina uyesu watenzile embola ezi, wahozile nongo yosi yula wina hale namautwi na hahevwe. ⁹Kalenge ahemba wakwe wambwile keshi amaana yafwano ulu. ¹⁰Uyesu wawapoza wampile ulptogo idwamana uluiso dwamana umwene wa kamulungu awandu awanje wa fundishwa kufwano nge walola wata lole ngevwa watamane. ¹¹Uuu wine amna ya hufwano uhuu embeyu enongwa ya kamulungu. ¹²Embeyu zina zwawekele mbelo mmbelo yanzila wina wala awandu winewewile anongwa umbovu umdemi walisenda kutani kumoyo, na watamwivwa. nakukupulusha. ¹³Na pinye nzeyal

zinezawelile piwe wine awandu wala wine wenkyee enngwa nakuhitangana kusasufu lakini watakola amasinde yosi, ayemba wandu umwipi wakatwa amayozyo kukuwa.¹⁴ Ne embeyu izwamyao zwawe lelilie ku mivwa wine awandu wina wakwiwaya nonga=wa pine wendelie kukula kuvulugwa hehudumaa udubu unonu uwikalo winatalo laya amakomi.¹⁵ Nila zine embeyu zine zwawiwele kwi ilongo innu wine awandu wala atekamne mioyo eminonu pine wenvwele enongwa nakuile mlela hawa ipuma nakulela amakomi.¹⁶ Hevi kutakola nanga adyumwi wine amawasha etala nakwikuniketambeya kumweka pase yacitala ebadala ua iweka kuluu hetela chelando wina ajakwinjela ahulola.¹⁷ Kukuwa kutakola china hipisa cina cateamanikwa wu chocosi cine chele kuluposochine kesonga chemanikwe nge chawa kuwelu.¹⁸ Kuhulo ya vwambiwa kuwe ivinonu pine umakuwa umakwivwa ksababu wine alenacho kulumwene akonjezywa enchinje, wina utako icheche china alenacho nchisendiwa.¹⁹ Isambo umayakwe nu uyesu nananwap wizakulumwene wawapaklamilakusbabu ya winji wawandu. Waponziwa umayako nananwinu walepazi wawwamba kukulola uwewe.²⁰ Pina uyesu winteka watela uangune nanawet wala winawakwevwa enongwa nishima.²¹ Yafumelile ulusku lumwi esiku zila uyes na aemba iwakulumwene wazuwile mwo dyato wawpozwa tulambuke kwishela idyauwili nulukuwa walonganya uwato uwakawene.²² Pine wanzizye kuhuka, uyesu wona untolo akavulugwa akakale kina kalenmweyu awatowao wanzia kukwizula amaze alinge walekukulu inchisini.²³ Pine wanzizye kuhuka uyesu wona unolo akavulugwa akakale kina kalemweya uwatowa wanzia kukwizula amaze alinge walekukutu inchisini.²⁴ Pine aemba wakulumwene wiza kulumwe kukundangazwa watela nkali, nkali tusime tufwe walangazyu nakukalepela umweya amatundumsi yamaze yalundu wala kwawa myaa.²⁵ Pina wawapozya inteo ndyinu lelkwini?" watna wakasamala wanzia kukwitezwa adwimwi ni wamyao uhy nanu wna wapozya umweya na amaze yakumwevwa?"²⁶ Wafika kukaya gerasini ine elekumbelo ya galilaya.²⁷ Uyesu pine wikile nakuyata nkense undu yumwi kufuma nkaya wakomengana nakwe nu undu alinge alenamaka iyacisi kumunda utai alinge atavwalaya emyenda alinge hatakwikalaya numba ainge akwikalaya kumawela.²⁸ Pina wabwine uyesu walela wakola wawa pase kulumwene kuluko hukulu watela nakuwanga ngei kluwewe yesu ymwana wamuungu wina ale kululu? nakulenga utandambe unene"²⁹ Uyesu wtela umoyo umwilu ufume undu yula, nkukuwa kawelea kawela waullezwa enjee nanga nganyppiwe heminyooro na kukuikuzewa kukumbika pase ya andwane wavunile embopo nakukwenda na mashetani mpka kumbuga.³⁰ Uyesu wabwelekesha itawa jako wa nanu? weteka wapozya legioni kumana amashetani aminji yu mwijele nkulumwene.³¹ Wendelea kukupozya kukundenga tuwale mwilende.³² Uvi jamnyanje alinge lesungwa palulu ya nchitunda wandenga hawale hakinjee ku munyanje nawawapozya kuonga hulo.³³ Kuhulo yala amashetani yafuma undu yla nakukwinjila kumnyanje, nalela ikund achimbelela pakalutumbwe pachetunda mpaka ndukuwa wiwela humo.³⁴ Wala awandu winahzawasung uwalu amanyanje pino wa wie china chafuila achemba le nakufunya embeku pala oa kaya napazi ya kaya ine ewapile minye.³⁵ Awandu pine wewe wazile kulola nchima cha fumelawiza kwa uyesu nakukumbona undu wina amashata aline yafuma alinge avwile evinonu wina halenjele edekamu, wikla manama ya kayesu watina.³⁶ Pina adyumwi winawawine cina chafumela wazizye kuwilekela awanje vinu undu winaalinge amakolela kumashauta vinawapulwishwe.³⁷ Awandu wosi wiakumkona wgerasi amaeneo inetapilemizye wandengile uyesu auke kumyao kusababu walinge wale nihowa ukulu winjile ku wato wasuwa.³⁸ Undu yula wine wafunyiwe amashetani wandengile uyesu wawale nakwe uyesu wawapozizye awale na kutela.³⁹ Suwa kunumba iyakuluwewe uwazyu yosi ina umulungu akulongelile uyu undu wauka kuwela posi pakaya yosi ina waya longa uyesu imnawayalonga ku ajili yetu.⁴⁰ Uyesu wasuwa uluhungo dwaka libisha kusababu wosi walinge wambetile.⁴¹ Kola wiza undu adwumwi amakwiti wa yairo adwumwi umwimeleza kwi tekelo yairo wawa pamabama yu uyesu wandenge awale kunuma iya kuumwene.⁴² Kusababu alinge umwandu umwallele adwumi wina alinge anuumri uwamiaka ikumi na iwele, alinge wakalibia kukufwa pina alinge azile ulohongowalinge wako lenzine nakwe.⁴³ Uwacicima wina alinge afumaya ulanda kumyaka ikumi na iwele alinge alekwale pala alinge wamaaepia zyosi kwangu kutakola wine waponile nanga adwumwi.⁴⁴ Wizile kunuma iya ka yesu na kukupalakasa? ulushonom mwenda yakwe, papala kufuma ulanda kwaleka.⁴⁵ Uyesu watela duchi wina wa mbalakasha? pina wakanilewosi petro watela enkadwetu, uluunga dwa awandu wakupungapunga nakukusondasonda.⁴⁶ Pina uyesu watela undu adyumwi wambalkasha naona amala yasila kulunene."⁴⁷ Uwacicima pinawaona kute asanga aipise chinawalonga wanzwa kutetema waapase umbee ya wandu wosi watela china wlonga apalakashe nakukuponyesha papala.⁴⁸ Pina wate;a kukwakwe walelelhezumilo dyako kuwekauwe wapuma walaya itenko."⁴⁹ Pina alinge aendelile kutela undu adyumu wiza kufuma numba ya mwimelezi witekelo watela umwalelle iwakulumwewe wzumalika utangazwe undanganyizi."⁵⁰ Pina uyesu wivwile ulo wateli ytantine unamini nazukupulusha."⁵¹ Pina winjila kunumba alinge ta ndekela undu yosi kukwinjila akwe ila petro yohana nu yakobo uae wakwe umwalelel nu unina uwakulumwene.⁵² Pina awandu wosi winoalinge wazinda nakufnya embilo kualili ya kulumwene pina wate la mtalumbae echonge atafwa ayoniletu.⁵³ Wanzia kukseka wozyedo wamite kutewafwa.⁵⁴ Pina umwene wadema umwalelel unkon wamweta kumbilo watela mwanandu vundumka.⁵⁵ Umyo wakwe wasuwelella na kuvundumkaponye wawalazimisha kui wape ncindu chosi adwe.⁵⁶ Awisenunine uwakulumwene akusamala walangizwa watapozye undu china chafumila.

9

¹Waweta wala ikumina wawele papamu, wwp uwezyo namaka iya mashetani yosi kupulusha awenu. ²Wawatuma wale nkuwela umwene wa kamulungu awenu. ³Wawapozya mtasenda chosi ku nsezyo winu wala ulusazu wala embedwala umkate wala epia mutasende eyanzo ziwizizwi. ⁴Enumba yoyosi inakuwa mwijela iali umo impaka muvwamduba

kuhuka epo.⁵Nakuwa wina watatangana pina muluka ekaya eyo kungundi ulungunde amanaa yakwe mwemwe ikumaka iyakawene." ⁶Wauka kuwala kupetela vikaya kuwela embbola enou na kupulusha awandu ncila maali.⁷Pina Herode umwimilezi nwevwile yine alinge yafumila wagaile nchisini,yaonekana yateliwa.nawam kute.yohana umbatizyaji wazyuka kufuma kufwile. ⁸Naawanje wakute eliya waloneka.awanje wakute adyumwi azimu wakali wazyuka kufuma kwafwile. ⁹Helode watezile mwambengile uyohana,nuyu unanu wina nakwivwa.embolazwakwe?herode wawwamba enzela ya kumbona uyesu. ¹⁰Pina wasuwa wala winewatumiwe,wapozwa chila chinda china waionga.wawasenda papam nakwe,wawala adymwi kukaya ina ikwetiwaya Bethsaidia. ¹¹Pina ikundi dyevwa kute wakufwatwa,wakalibisha kupanga.naoku mwene wakamulungu,wawapolosha winawavwamba kupolusuwa.¹²Ulusiku dwanzwa kusila walaikumi na wawile wawala kulumwene kutela,wasambanye uluhungo wawale kuvikaya vine viliwa,epa pina tulekwale tulembuga. ¹³Pina wawapozwa,umwene wapi echakudya.watela tulenivipande zisanoizwa mikate ne eswe ziwele,pamu tuwale kukala eche liwa kuajili iwungato ele ija ¹⁴wandu. Alinge kule achulume winawangafika.elfu tano papala.wawapozwa ayemba uwakulumwene.wikaleshi pase kuluungo dwawanda hamsini chela ulungo. ¹⁵Pina walonga hulo awandu wikola sape. ¹⁶Wasenda emikate isano ne eswe ziwele walola kululu kumbenguni wazitembanila na kuzimenya kavipande wawapa ayemba uwakulumwene ili waziweke kumiso ya luhungo. ¹⁷Wasi waji wikuta,amavi nyongo ia chakudya ina yashazile wasozile.nakukwizunzyaamakopo ikumi naziwele. ¹⁸Pina alinge walenga ale adyumwi,ayemba wakwe walinge wale papam nakwe,wawawilekesha waleta.awandu watela unenenanano? ¹⁹Weteka watela,yohana umbatizyaji,awanje watela eliya awanje watelayaadwumwi wazimu wakali wazyuka kalenje. ²⁰Wawapozya umwemwe mtela unene nananu?weteka petro watela,wakristo kufuma kwa mulungu. ²¹Pina wawapunda,uyesu wawapozwa wataozye yosi yula. ²²Watela kute umwana wa adam elazima lungazye kumbola eninji na kukaniwa nachikulu amwene akulu awaandisi akufwa,alusika dwautatu azwuka.²³Wawapozya wasi,ngu undu yasi ngamavwamba kufutwa,elazima aikane ukala,asende umsalaba uwakulumwene chila lusiku nafwate. ²⁴Yeyosi winawatozwa kukwi pulusha,upuma.uwakulumwene aya chezwa,yosi winawachezyaya upuma uwakulumwene kufaida iyakulunene gwipulusha. ²⁵Unga faidi chei wandu nge wakupa uwelelo wosi ngewachezwa wapaa eyasala kumwengo uwakulumwene? ²⁶Yosi winawambonela iyaziuneneee kunongwa yane, kukwakwe umwene umwana waadamu akumbonea iyazi pinaakuwa kutimu ukulumwene utim watae amalaika asokofu. ²⁷Pina waawapozya umwene kuleebaadhi eyao wine wimelile epa wataleyozwe ufwile mpaka walole umwene wakamlungu. ²⁸Yufumila esiku yumnane ebaada ya uyesu kutela enongwa kutealinge watawasenda papam nakwe petro yohana nu yakobo wazuwa kuchetuna kulenga. ²⁹Pina alinge walenga waonike amiso yakwe yageluka emyenda ya kulumwene yawa emyelu na kukwelupa. ³⁰Lole alingewalekwale achulume wawele wapanga nakwe alinge umusa ne eliya, ³¹Waonike kutimu watela kuukakulumwene embola yine ya fika ku yerusalemu. ³²Pina petro nawala wina alinge walipa ppam nakwe alinge wale mtolo ukopavu pna linge walangazwa, wawine utimu uwakulumwene achhulume wawile walinge wimelelel papam nakwe. ³³Yafumile pina alinge wauka kwa yesu upero wapozwa nkali evinou kumetu kukwi kala hepa yatakiwa tnzwe nge evinumba za wandu watatu tyu zyege nchenchemwiki ajili ya kuluwewe chechimwi kuajili ya musa na nchechimwi kuajili ya eliya. halonge watamana china alinge amapanga. ³⁴Pina alinge watela eyo lizile ikumbe dyawakunika watinile pine wawine winjile mwikumbe. ³⁵Embelo yafuma mwakumbeyatela, uyu umwanane walotongo mmwewwai umwene. ³⁶Embelo pina yalunduala, uyessu alinge aladyumu wikile chemyamyam ulusiku kulo alinge watapozwa yosi ina wayawine. ³⁷Ulusiku dyune alinge lufwatile chaada iyafuma kuchetunda, ulu unga ulukulu dywandu dkaomengana nakwe. ³⁸Lola uwachulume wafuma kuluungo walelakuchongo watela, ndanganyizi nakulenga undole uwmanone, kukuwa wina umwanane adyumwi. ³⁹Walola umoyo umwili kukudema, kawelekawele walamba echongo china chekudeka apungukiwe enjele kufuma ululende mondomo na pinye yukufma kululao yakusababishia uluwao ulukale. ⁴⁰Nawapozizwe aemba wane wafunye wapowta. ⁴¹Uyesu wentika watela mwe ululelo dwinalutakwiwaya china chafuimle tukwikala mpaka lusikuchi ngwikal kukwisendela namwinye indete umwananko epa. ⁴²Ukalu,edo alinge ahizile umoyo wmbwisha pase na kukunfinganya chakachaka. paa yesu waukalepepla umoy umwili wapulusha ukalumendo nakukua utae iwakulumwene. ⁴³Wosi, washanie ukali wakamulungu pina alinge washangaa wosi kuembola ysi, ina yalongiwa, watela kwa emba uwakulumwene. ⁴⁴Enongwa zikale mmakutwi inu kukuwa umwana wa adamu wafuniwe mmikono ya wandu. ⁴⁵Alinge watamana enongwa ezyo alinge epiziwe kumiso eyao ele watize walimamo watina wabwelekesha kunongwa eyo. ⁴⁶Pina amayuwauya yanzwa kunyama mmyao mwakawn wunanu akuwa ukali. ⁴⁷Pine uesu wamana china wakwele nganya munyeyo iyakawene wasendie umwana utiti nakukumbeka echapande chakwe. ⁴⁸Watela ngundu yoyois wapokela umwana ucheche changati woyu kwtawa jane amambo kela nene kalenje yosi wina wandu ngana unene wakutangan yula wina andumile wina utiti pakasi inuwosi wina hakuwa ukali. ⁴⁹Yohana weteka watela enkali uwine undu wachembizwa amashetani kwitawa ijakuluwewe twakana kusababu tlenakwe usweswe. ⁵⁰Pina uyesu wawapozya mtandeshe kukuwa tale kunuma na swinye kulusweswe. ⁵¹Yafumilile kute kulengeana nesiku vina alinge zwafika esiku zwakevu kuwala kululu waukanza kuwaa esula yakwe ku yerusalemu. ⁵²Watuma akombe kumbele aya kulumwene napinye wawala kukwinjila ku kaya hiya wasamalia watayalishezyie uwikalo. ⁵³Awandu alinge watatangana kusababu alinge akolizye amiso yakwe kuyerusalemu. ⁵⁴Aemba wakwe yokob nu yohane pina wawine hele watezile nkali umavywamba hele watezile nkali umavywamba tulle undelo wike pase kufuma kululu uwakomange?" ⁵⁵Pina wawagelikila wawakalepela. ⁵⁶Pina wawala kucheyiji echenje. ⁵⁷Pina alinge akwenda nzela iyakawene ndu adyumwi wapozya nguwala kosi kula kwine wazile. ⁵⁸Uyesu wapozya ukawela aleli nde enunizwa kuluulzile ni visanzo umwana wandamu atakola ipalambaleka utwe uwakulumwene, ⁵⁹Pina waponzya undu uwenej fwanza pina umwenewatela, nka

ndekela nulufu mbale nguzweka utae wane.⁶⁰Pine umwene waawpozwa walekiafiwle watulele afwie iwakawene uewe walaya kuwela mwee uwa kamulungu poposi pala."⁶¹Pina wundu uwenje watela ngufwatanwali ndekela mbale ngawalae wina wale numbanne.⁶²Uyesu wawapozwa undu wina waweka ukono uwakulumwene kulema alafu walola kunuma atafanya kumwene wamulungu."

10

¹Ebaada ya mbola izwo unkali wasenda sbini awanje namutuma wawele wamkooolele cilakaya nigulagwa vinatuliwetile kumbele.²Wawapozwa eviliwa evinji alonga milimo awache kuhulo indengi unkali waviliwa wawalagizwa echikalakashe alongamilemo wakwe.³Wali ncila kaya loli nawalagizwa changti eng'ozu nu ulawelawamwioli.⁴Mtinulie ufuko u wapia uwala embedi ya senzo uwala edyatu mtilamkenayosi nzela.⁵Kunuma yosi ina mkuwa mwinjela teli izumilo likale numba eya.⁶Ngu undu wizumila ale kwale pala iumilo dyitu leshale palulu dyatu nge vivyo isuwa kuminu.⁷Yalai kunumba inu lizai nakumweea china wakuwacifunya kumaana undongwa mileomi avyambaya echelongelo chakwe mutawamekufuma kunumba nhee kuwala ukwenje.⁸Ekaya yosi pina mukwinjila wawatangana lizai chosi cinawa kuwawamuwekela kumiso inu,⁹Wapolusai awenu wina mlenao telai kuyao umwene wamulungu wizile paipi inu.¹⁰Nge mwaala pakayu ysi mwinjela watamtangana wali -azi nenzela ni mutele.¹¹Nangu ulkungundu ku ya inyu lina lelema amanaa ya kulumwemwe tukungunda kulumwemwe mmumamane umwenemwamuungu izile.¹²Nampozya kute ulusiku dwa huku enliwe nuivu kupeta sodoma kukaya nheyo.¹³Ole uwewe korazini ole uwewe bethsisa umolemo emikulu ine elongiwe mwakwe ngate elongiwi tiro na siodni ngatewalengile kali alinge wikile mmyenda yamagunela iya matwitwi.¹⁴Pine elewe nivu ulusiku iya uhukumu kutiro ne sidoni nhezud iya kulumwemwe.¹⁵Uwewe kaperanaumu, umakwivile nganya wakukwnula wakufishe kululu? kutakola kunkkupoza pasenakwazimu.¹⁶Wina awevwa umwemwe amanivwa unene yosi winana wamkana amangana nene, nayosi winawangana unene wakukaa wine andumile."¹⁷Wala sabina wasuwa nu nuluseka watela nkai nanga amashetani watwevwa kwitawa ijakuluwewe."¹⁸Uyesu wawapozya nambna umudemi wawa nkufuma kululu changate eladi.¹⁹Loli namapa amaka ia wata ezoka ne ngonya na maka yosi iya dwane kutakola chochosi kuzela yosi cina chwaleeka.²⁰Nanga vivyo mtasekele kulele kute umoyo umwewwa sekkalia kuti amatawa nyetu yandikiwe kululu."²¹Kumunda ulangula wasekile inchesini ku moyo wachitimbano nakutea, nakutogola uwewetae nkali wakululu na kuwelelo kukuwa wawapisile embola kufuma wwine wakenu umani ni njilele kuwakupule wina watafundeshiwa chanagte awana wacheche unkali kukuwa watogwie kumiso iya kuluwewe."²²Chela cindu wambile nene nu utae wanem kutakola wina atamananya umwana unanau ila utae kutakola wina amana utae nunanu la umwana nayosi wina umwe=ana watongwa kukwilongezwa kuluwene."²³Wawagelukelaayemba watela naokumbelo watimbanilewe inawayaona ine umwemwe muyalola.²⁴Nampozwa umwemwe kute azimu ainje nu umwene alingewa vwabmbile nkuola embolainamuilo la aling watayaona nakukwevwa kukwevwa ineyevwa na kuyevwa."²⁵Lola undanyanyizi ajuni nu umwana sude iya kuyahudi wimila le kukunjonzwa watela ndanganyizi ndonge chei dyane upuma uwa siku zyosi.²⁶Uyesu wapoza chandekiwe nei ku umasunde umaisionma uni?²⁷Wenteka waapoza unk utongwa unkali umulungu uwakulu uwewe umoo uwakuluwee wosi ku eroho iyakuluwewe yosi kumaka iya kuluwewe yosi kunjele izwakuluwewe zyisi uwalumbanda idwakulwewe cangati umbele wankala."²⁸Uyesu wela weneteka vinonu long wule ukwikala."²⁹Pine undanganyizi alinge atongwile kukwiwazezya umani unkala waapoza uyesu nuwalumbanda dwane unanu?"³⁰Uyese wwenetka atwaela undu yumwi alinge wakwika nkufumaku yerusalemu nkuwala ku eriko wawela mwapokali winawapokile epiya nzyakwe wandamba nakukuneka paipi wawa enusu ya wfwele."³¹Kubahati umwene yumwi alinge wakwika kuzela eyo pina wabwine wapeta kwijne.³²Ulonyeulo umlawi pina wafka pala wambona wapeta kwenfia."³³Pina umamaria adwumwi alinge alemsezyo wampeta pala pina alinge kulu undu pina wavbwine wambonilele engumbu.³⁴Wasendela wasatuka amalonda iyakulumwene wamwitela amafuta edivai palulu iyukulumwene wazuvya palulu kunumba ya une wanyakukasaidia.³⁵Ulusiku dywine dwafwatile wasendile hepia ziweli nakkupa unkala numba hiya eniwapozya mmbudumie chosi chna wachivwamba nzukulepa ngenasewa."³⁶Nduchi ekati ewa wattu umakwelengaany unanau uwalumbandu dwako yula winawawilile kwapokaji.³⁷Ndanganyizi watela yula wina waonike nengumbu kulumwene uyesu wawapozwa, wala nukalonge nhulo ulo."³⁸Pina walinge wale walemusenzyo winjile kukaya yemwi nu wachichima adyumu itawa jakwe umartha wamwita numba iyakulumwene.³⁹Alinge ale nudadu amakwitiwa mariami wikile mmanama ya nkali nakukwivwa enongwa zwakwe."⁴⁰Pin umatha alinge wagayakutumishi umwinji wambalela wateka nkali utaona eviwi vina umwanetu vinawandeka ndongae dwumwi? mpozye ambokele.⁴¹Pina unkali winteka watela.martha martha umagaya kumbolauninji.⁴²Palo nhechendu chechemcha muhuri mariamu wachangula china ichenonu, china chetaleuke kufuma kulumwene."

11

¹Yafumilile ulusiku uyesu pina alingewalenga.adyumwi ae mba wakulumwene.wapoza,unkali tulanganenze usweswe kulenga.changate yohana vine wawalanganizye aemba wakwe.²Uyesu wawapozya pinamlenga telai,tahe itawa isakuluwe lekule umwene uwakuluwewe wize.³Untupe umukate wakuluswesweuwachela⁴lusiku. Utulekeleamawi iyakulusweswe,changanti usweswe vinatwawale kelile wosi winetupugine uta tokolezwe-ku mayozo.⁵Uyesu wawapozya unanu umwene anawa nihunda,wina angumbalela nhusiku kukupozwa hiunda nanzimya emikate itatu.⁶Kusababu iunda dwane wanizela ulenyeule kufuma kusezo nainyenakola ichakupa.'⁷Na yula wina alekasi wentekuutangazwake uonjango niyalela, awana wane papapm nazwinye twalambalalal kuchetala ndakawezwa kulangazwa nkunkupa uwewe

umkate.⁸Wampozya pina atalangazwa nkunkupa umkate cangate iunda dyako akwendelea kukumbeta bila iyazi alangazwa na kukupa e vipande wvinji evya mkate nkuleyunina amavyambi iyakawene.⁹Nainye na mpozyalengai namwinye wampa vwambai namwinye mupata lumbai ihodi wamwiyulele.¹⁰Kukuwa cila ndu winaalenga ya atanganaya, chelandu wina avwambaya apataya chelandu wina alammbaya ihodi unjango wakumwiyulela umwene.¹¹Utahenchi wina umwanakwe angandenga eswe ape ezoka ibadala yakukulumwene?¹²Angandenga iye ape engonya ibadala iyakuluwene.¹³Nnge kuulo umwemwe mwina mwa ovu mumani nkuwapa acheche iwakulume endupenonu je utae mwetu wakulula awapa umoyo usokofu wina kudonga?¹⁴Pina uyesu wawa amawakale peka amasauta nundu wina alina mashauta alinge ale nakadasa pina aashauta yafuma, undu uto wanzia kupanga ulungo dwakasamaa dosi.¹⁵Pina awadu awanje watela nuyu amafunya amashetani ku beeizebul unkali wamashetani.¹⁶Awanje wanjoza kukuvyamba awalondoeze amanjele kufuma kululu.¹⁷Uyesu alinge wamana amelenganyo iyakawene wawapoza cila mwenewina wasambana upena numba eyo esambana nakkuwa.¹⁸Nge umdemi wawa peula umwe wakwe utilatuouoni? kusababu mutela nafunya amashetani kubelzebuli.¹⁹Ngu nene nafunya amashetani ukbelzebuli aminu wafunya amashetani kuzela chi?²⁰Nge amafunya amashetani kulowe ilwa kamuungu nge ulo umwene uwakamlungu uwizelile.²¹Undu wina alenamaka neilindil alinda inumba nyakulumwene evindu inumba nyakulumwene evindu ivyakulumwene venakwikala upuma.²²Nge wamwinjilela undu winachilina maka aminji yo undu wna alenamaka wapoka echeli ndelo cakwenakusenda epiya zwakwe zyosi.²³Uyu atale pappam na inye ale kunuma ainye umwene wina atakundea pppam nainye hasambazyaya.²⁴Ijini ililu ngedafuma undu lewalaya kuvwamba pinapatakola amazelikasupe pina akuwa waulezya atela nguzya kwine nafuma.²⁵Ngewasuwa nankuona inumba yapyeliwa eikile vinonu.²⁶Ulo awala kuvwamba amashetan saba. wina waozile umwene mwenyewe kuwaela wize wikale pala neali yandu kukuwa embi kuputa vinae alinge emapa iyakwanza.²⁷Yafumelile kute pina ainge wapanga enongwa enzyo, uwacicima yumwi waozile eccongo chakwe kupeta wosi nkuluongo dyawandu nukutela etimbaniliwe enda ine yakulezile na awele inongile.²⁸Pina umwene watela watimbane liwe ewo wina wakwivwaya enongwa iya kamulungu kuiweka.²⁹Pina iwupu dyawandu wihunganike naunyama uyesu wanzia kutela nollet nholu nololelo nuluovu luvwambaya amanjele nkutakola amaele inawangampa iyapeya amayelee iyakatona.³⁰Changate uona vinaalinge ale namaele ku wandu uwaku vinawi vina umwana waadamu aewe na maele kululelo nhulu.³¹Nu malkia uwa kusini alimelile ulusku uduya ukumu awandu wa ulelo uu nainkuwa ukumu iyawene umwne wafuuma kumwisho wawase aize aevwe umani wasolomoni nepo alekwale wina unkali kupita usolomoni.³²Awandu uwakuninawi walime lelel ulusiku idwa ukumu papamu na wandu uwalulelo ulu ulusiku dwahukumu lulizewalihukumu awene watungime kumbelo iyu kayona lola epa alekwale wina unkali kupeta uyona.³³Kutakola undu yosi wina alumikaya eta;la nakuiwela pase iya cisi etiza eoneka pasi ifokolo kuilemieka akuiweka palulu ya chindu chilandu winawakwinjila angawezya kulola uwelu.³⁴Iliso jako etala ya mumbele iliso jako ngejawa inou umbele uwakuluwewe ngejawa iwi numbele uwakuluwewe wosi ukua kuchisi.³⁵Ku ulo mwihadhari nu uwelu wina ulekasi mwinu utaweki echisi.³⁶Ulo nge umbee uwakuluwewe wose ule kuwelu kutakola esehemu ele kuchisi umbele iwakuluwewe ukuwa chanate etala inayakwaka na kufunya uweu kuminu.³⁷Pina wamalizye kutela farisayo wandaleka akaje echeliwa numba yakwe napinye uyesu winjile nkasi na kukuwa papapm nawene.³⁸Amafarisayo wakasamala vina alinge atakalawa kukwandani zya ukabula ya cheliwa ciha mongodwa.³⁹Pina unkali wawapozya, umwemwe mwa mafarisayo mkusa pazi embandene ibakuli inkasi mwinu mwizwile etamaa nu ovu.⁴⁰Umwemwe mwa wandu winamtakola enjele umwene wine waumbile kuzi alingeata umba nkasi.⁴¹Wapi apena ina yulekasi embola zinu zikuwa enelu kuminu.⁴²Uole iwakulumwemwe mafarisayo kwina mafnya eduo inzya zimwa nu mbowa na nchila eaina yunani izya kwitoto pina mwaleka embola iya mwene kukutogwa umulungu evinonu kulonga inayu mwene kukutogwa umbeta, kuleka kulonga ayunje.⁴³Uole uwakulumwemwe mafarisayo kukuwa mutogwile kukwikala kuvyelo ivya wandelo ku matekelo kuwalamka kusalamu zi hishima kusokoni.⁴⁴Uole winu kufwanana namawela inaya takola echemanilo ina wandu wakwendaya paluu yakwe bila kumana.⁴⁵Undanyizi adyumwi umasuduwa kiyaudi atela na kukupozya ndanganyizi chinaumutela tutachitogwa usweswe.⁴⁶Uyesu watela uole ndanganyizi uwamasunde kucei muwapa awandu emiligo emikulu inawashindwa kukwinuta umwemwe mutapalakasha emiligo nanga luum iya nowe zinu.⁴⁷Uole uwakulumwemwe kusababu mzyenga nuweka ulizyuku kumawila iyazimu wafwile na awisakulu winu.⁴⁸Umwe milola nakukwievwa kumilemo inawalonga awisakulu winu kusababu wafwile azima wina muwazye ngela uliziko kumawila iyakawene.⁴⁹Kusababu eyo umasunde uwa kambeta utela, nguwaduma awawilangu naemba wamgazyana kuwakomanga wamwi wina.⁵⁰Nholulelo nulu luonge emileme ku adamu iwailang wina wafwile kufuma kuwaknza uwelelo.⁵¹Kufuma ulanda uwakaAbeli mpaka ulanda uwa kazakaria winawafwile pakasi iya matekelo amasokofu pina na mpozya mwemwe ululelo ulu mulonga.⁵²Uole uwakulumwemwe ndanganyizi nu umasude uwakiyaudi kusababu msendile efingulo izy njele umwemwe winawavwamba kukwinjila mwamwakana.⁵³Pina uyesu wauka pala awandikaji na mafarisayo wapingile wapengana nakwe palulu iya mbola ininji.⁵⁴Wayozya kukubwelekesha wapato enngwa inaeumimle kumoyo wakwe.

12

¹Ku wakati amelfu aminji ya wandu yaungatine echeasi icha kwanzya wakwe iwawandello mwiadhalinuuuwi amafarisayo wina uuuwi.²Hulize alekwale nurupiso iaetapisa maya ine etakupuliwaya wala embola ina etapisiwaya ina etamanikwa.³Na duyo ndyosi linamwatela ku cisilwkweweka ku welu na yosi inamwatozile ku makuchtwi nkasi vyumba vinu, izwa nkasi zinamwiyile ya yaleweliwe pasonyonji uwanumba.⁴Na,pozya ,aunda yane mutawatine wina wakomnga

umbele alafu watakolacosi ecenje chalonga. ⁵Vina namfunda uuwkutina ntinari yu;awina nge, wkukomanga alenamaka iya kukusumba kujehanamu vina nampozya umwemwe, ntinai nhuyo. ⁶Ashumolo wasano watakuzyiwa ya kupiya ziwele? nge nhula kutakola nanga dyumwi winu wina angamwewa kumbele yamulungu. ⁷Pina mumane kute enyele zya mutwe winu ziwashyewe mutatine umwemwe mwthani engulu kupeta asomoro awinji. ⁸Nampozya yosi winawazumela unenen kumbele zyawandu umwana wa adam wakuzumila zya malaika wa mbeta. ⁹Yoyosi wina wangana kumbelo zya wandu napinye akuwa kumbele iya malaika uwakambeta. ¹⁰Yoyosi wina atela embolu embi paluu iya mwona uwa adamu wakumulumia yoyosi wina akuza lau umoyo usokofu wakudekela. ¹¹Nngewamtwala kubmele zya ankaliwi tekelo, ankali wina walenamamlaka mutatine enamna iyaponga pina umulenga chinamutela. ¹²Kukuwa umoyo usokofu watulenganizya enanuma iyatela kuwakatiula. ¹³Undu adyumwi kuluwuo wapozya ndanganyizi mpozye mpozye umwanetu angawe upande wamapyano yane. ¹⁴Uyesu watela unanu wina amekile unene kuti nanyanguzi na kumkomanizya kuminu. ¹⁵Pina wawapozya iepushie nancila enama iyu nsula kusababu upuma wandu ulale kuwinji wavindu zina alinazyo. ¹⁶Uyesu wawapozya ululenganizyo watela echalo chandu ajumudubwe jalezile echesini. ¹⁷Wiwilekesha nkasi iyakulumwene kulonga chei ndakola iaweke eviliwa zyane? ¹⁸Watela ngulonga nuli nguzyengula nhechehenja zyane enditi nguzyunga ia nhengulu nakuweke eviliwa zyane zyosi ne vindu avyenje. ¹⁹Nguupozya umbele wane, mbele wiwikelile eyukiba iya vindu evinji ku myala eminji supa umwele nakukwikala akaleso. ²⁰Pina umbeta wapozya uwewe wandu watevu usiku uwaelo wavyamba umoyo kufuma kukwako evindu vyosi zina uziwekile vekuwa inza kananu? ²¹Vina elewe kwa chilandu winawa kwiwekela eipiya si kukwandanizya kuajili ya unkali. ²²Uyesu wawapozyo aemba wakwe, evi nampozya mtapangamale uwikalo winu kukute mokuja chei kukuta emimbele iyakulumwemwe evwala chei. ²³Kukuwa uwikalo utapeta eciliwa umbelo utapila evivwalo. ²⁴Loli enoni izya kululu zetalemaya wala zetakuzaya umwemwe kasi mwanonu kupeta enoni. ²⁵Unanu pakasi inu winaangingazy. angawezya kukonjezya ukono adyumwi kuwikalo wakwe. ²⁶Nge musanga muwezye kulonga nhechendu echetiti china echetosu kuchei kugela eyoi ayanje? ²⁷Rolai usulwa iwamwipoli vina umelaya yutalonganya emileleme wala tayaluki waya n vina nampozyananga sulumani ku tinu uwakulumwene wosi alinge atavwala chanagti adwumwi winu, ²⁸Nanga umbeta avwekaya evinonu amasote amasote iya mwipoli ina nelelo yalekwate iyolo yasumbiwa modelo anga mweka umwemwe umwemwe mwi inteko iche! ²⁹Mtagae kute mukudya chei mumwelachei uwala mtawe muowa. ³⁰Kukuwa ekaya zyosi izwapawekelelo wagahelaya embola zyao utake winu amite kutemu vwamba heyoy. ³¹Vwambai umwene ukulumwene uwawandelo heyoo ayanje mkenjezyiwe, ³²Mutatine umwemwe mwaluonga ulutiti usababu utahe uwakulumwemwe wasekela kumupa umwemwe umwene. ³³Kanzye epiay zyenu muwa[pe apena mwiwekele emfuko inahetasi laya hehazina iya kululu inaitaisilaya inaaiviti tutangaluwezwe kuluwanga. ³⁴Kukuwa pina pale heazina iya kulu wewe pina numoyo uwakulumwemwe ukuwalekale. ³⁵Hemyenda inu emitani ewe henye piwe engusa netale inza kuliumwemwe muzilole nge zekwendelea kukwaka. ³⁶Muwe chanagti awandu wina wakundola unkali iwakawenekufuma kusikulu iyawenga nge wiza kulumba ehodi wawezye kukumwiyulela udwiye echekalakashe. ³⁷Watimbaniliwe wala achelongelo wina unkali alewaone walola atale nyepe emyenda emitani ku ngusa alewikaleshe pase ucheliwa nakumpa. ³⁸Nge unkali akinza ku kwilekela idwa uwele ululindo dwa usiku nanga kukwilekela idwa utati ululindo na kuwaona wikile hekuwa ivinonu kumyao achelongelo. ³⁹Nge mumite kute unkali unkala numba gnate alinge amite esaa ina umwivi akwiza ngati alinge atalekela enumba yakwe evuniwe. ⁴⁰Muwe tayari utamana ulusiku chi umwana uwa adamu alize. ⁴¹Petro watela nkali umatupozya sweswe twakala ulufwanao nu umapozya chelandu? Bwana akawaambia, ⁴²Ni nani mtumwa mwaminifu au mwenye hekima ambaye bwana wake atamweka juu ya watumishi wengine, ili awagawie chakula chao kwa wakati mwafaka? ⁴³Antimbaniliwe uchelongelo yula wina unkali uwakulumwene ngewiza ngewambona walonga yala ina andagizye. ⁴⁴Mwene namppozya umwemwe kute aka muwekea palulu iya epiya zwakwe zyosi. ⁴⁵Pina uchelongelo yula watela mmoyo wakwe unkali wane wachelewa kusuwa ulo wanzia kuwalamba walaa chelongelo achulume na ciima, pina wazyia kukuja kumwela na kukodwa. ⁴⁶Unkali wuwakulumwene yulka uzia akwiz akuliziku mautaiwamba nesaa inautaimana napinye akupita evipiliga piliga kukum eka ppamu wina kasi awaminifu. ⁴⁷Uchelongeko wina amite ulunteko dwa nkali yuwakulumwene napinye wisenganizya wawala kulongwa kulunteko dwakwe alabwa esazu ininji. ⁴⁸Pina uchelongelo wina atamana ulunteko dwa nkali wakwe, walonga ina yavwambiwe eyadhabu alabwa esazu enje kukuwa wina wapile evinji evinji zedaiwaya kufuma kulumwene umwene wina wamwamini kuvinji kulumwene zedaiwa evinji. ⁴⁹Wizile kulumeka undelo oawelelo, natongwa uwe ukwaka. ⁵⁰Undele nu ubatizo wina ngu batezwa nakusukupala mpanka pinawakamilika. ⁵¹Mukwelenganay kute nizile nkuleyta izumelo pawelelo? wakana nampozya ebadala yakwe naleta kumsambanya. ⁵²Kukwandela esaezi nakukwendelea kukuwaaawandu wasano kunumba edyemu waambine watatu wakuwakunuma wawale wawili wakuwa kunuma iya watatu. ⁵³Wawasambana utahe akuwa kunuma yamwanakwe, nu mwana akuwa kunuma watahe wakwe, umahe akuwa kunuma kwa mwalele yuwakulumwene, nu mwalele akuwa kunu iya mae wakwe, umawvyala akuwa kunuma nu nkoi iwakuumwene napoinye ukoi akuwa kunuma iyanina vyala uwakuumwene. ⁵⁴Uyesu wawa wawapozya amakutana pina mwaiona amakumbe yafuma kumagaribi mtela kute hevula zyafika vina ewizaya. ⁵⁵Nu mweya uwakusini walewa mtela pakuwa ilungula vina elewe. ⁵⁶Umwemwe mwalongofi muwezya mungalagla kuoneka hesena kululu ekuwauni mupitwe kupagula uwanda wina ulekwale. ⁵⁷Kuchei chela adyumi winu atele nganye jina inou kulumwene kulilong paina alekwale efasi iyalonga nhulo? ⁵⁸Nge mwaawala nuwandandu kumbele iya hakimu ndenge wmelewane nu wandunwndu wako pina muchele mulezela atize akutwale kwa hakimu nu akimu akutwale ku ofisa nu ofisa akusumba mwijeseto. ⁵⁹Nakupozya kutalefume nhumo uwe walepa esenti iyawisho.

¹Ku wakati wuwula kulinge ni baadhi iya wandu wene wampozyizye kuuti awagalilaya wene upilato waakominge na kusanganya ulanda wao ni indupo zyao. ²Uyesu wajibu na kuwapoza "epa mukwelenganay kukuti awagalilaya ewo walinge nimbi kupisha awagalilaya ainji wosi vino wapatwa nuwi uwo? ³Nakumu awapoza ngi mutanga mutuhu nu mwmeemw umkufa wali wulo. ⁴Awala awandu amakumi inane ku isiloamu wine umanala wawile nakukomanga mukwelenganya awene walinge nimbi icisini kupisha awandu. awanji iwa ku-yerusalemu? ⁵Nakumu unenen natela ngi mutanga mutubu, umwemwe wosi mukufa. ⁶Uyesu wawapozyizye umfani uwu undu adyumi alinge nu umtini wasimikwa kuchalo dyakwe na wazile kuvwamba amakoni palulu dyakwe poshe ulowaulizye. ⁷Wapozyeyze uonekeshi wi bustani, lola, ku imikaa imitatu nizile nakufuza kuvwamba amakoni ku umtini uwu poshe wulo naulizye uutepe vino umalette luwazi wi iardhi? ⁸Unonekesi wi ibustani wajibu bakutela uuluke umwaka uwu vino nsakulile nakuwika imbela paluu yakwe. ⁹NGu walela amaokim umwakinji ivinou n utanga ullee uutepe! ¹⁰Vino uyesu alinge amaanganizya mwitekelo ulusiku idya sabato. ¹¹Loi iza akwali umayi adyumu mwine kuimiaka amakumi inane alinge nu umoyo uwa uwi wene utakola amaka nu mwne alinge apindille na atakla amaka iya kuimilila. ¹²Uyesu pine wambona wamwitile wampoza, "mayi wawikwa ulu kufuma ku wadhaifu wako." ¹³Wawika imikono yakwe palulu yakwe sambo kache umbili wakwe wigolwishe na wantongolo umulungu. ¹⁴Poshe wulo unkali uwaitekelo wanyesi; le vino uyesu alinge amapulusha iaiku iya supa vino umtawla wajibu wawapoza iwupu, "kulii isiku sita zyene mutakiwa kulonga imiliom izi mupiulushw kasi isiku iya supa. ¹⁵Unkali wapoza wati, umwmewe mwa longofi kitakola chilandu inu misine akwiyu; laya indowe au ing'ombekufuma kwiwuli a kuwalogoshu kuwatwala kumwela isiku dya supa? ¹⁶Epa umay wa luko dwa iblaimu mwine ushetani wanyepile ku miaka amakumi namnane ila kasi vionnu satuluwe isiu dwa supa? ¹⁷Pine alinge amatela wulo, awala wosi walinge wakumpinga waunile iyazi vino iwupu losi lawinji wasekelile kwimbola iya mayele vine walongile. ¹⁸Uyesu wawapoza uumwene wa mulungu uwafanana nicheyi na nguwe zya kuufaninganya na cheyi. ¹⁹Changati imbeu iya haladani mwine waisendile undu adyumwi nakuisimika kuchalo dyakwe na yamea yawa ilkwi ikulu i inonu izya kululu zya zyenga ivisanzu kuaambi yakwe. ²⁰Kalinji amatola niulinganishe nacheyi uumwene wa mulungu? ²¹Changti yasasa mwine wachichima wasendile nakusanganya ku vipimo ivya wufu watuta. ²²Uyesu wendangile chila kaya na vijiji muzila wukaamatela ku yelusalemu uku amawalanganizya." ²³Undu adyumi wawilikishe "nkali awandu awanche wine wapuluka/ poshe wulo wawapozyizye. ²⁴Mupumbile kukwinjila kuudtini umwembamab, vino awinji wayopza na wateweze kukwijnila. ²⁵Ismabo kache umiliki wiinumba kukwamilila nakukwiyalila udwinyi epa mukwimilila pazi nakulmba hodi ukdwiwi nakutela nkali nkli, twiyu lile umwene awapoza na kutela ndawamana kine mufumile. ²⁶Epo umtela twadyile nakumwela kumbele yako nuwewe walanga nizye kukaya kwitu. ²⁷Poshe wulo umwene awajibu nawapoza, ndawamana kwine mufumile muki uwake umwemwe mwalonga amawi! ²⁸Kukuwa nifa nakukusha amino pine muwaona uablahamu uisaka iyakobo na ambwilangu wosi ku uwene wa mulungu w vino umwemwe mwasumbwa pai. ²⁹Wafka kufuma kungevembele, kwitimba ucimbu ni nyika nakusupa kumeza yachiwa icha mungondwa ku uumwene wa mulungu. ³⁰Manile ili, uwa usililo awezaya wawandio nu uwaawandilo awizaya uwa usililo. ³¹Isambo kache, aafalisayo wizile nankupoza wala na uwe epa vino uherode amabwamba kukukombannga. ³²Uyesu watela wali mukampozye yula umbweha loli nayacimbizya amazimu makulonga upulushi dwa utatu kufilila ilengo dyane. ³³Kuhali yeyosi ivinonu kulunenen kukwendelea ilelo iyolo nulusiku dwene lukwiza vino itawambiwa kukunkomanga umbwilagu kutani nakuyelsalemu. ³⁴Yerusalemu, yerusalemu unanu mwine amawakomanga ambilang nakuwalamba amawe awala wine watumidwe kuminu isiku zinga navwamba kwa kwinganya awana winu changati vila inguku vine ikwinginyaya awana wakwe pasi iya amapapa yakwe pose wulo mulinge mutavwmaba ululo. ³⁵Lola, inumba yako yalekwa nunenen nawapoza mutakambona nanga mutele watombaniwa huyu mwene aizile kutawa idya nkali."

¹Yafumile isiku iya supa pine alinge amawla ku kaya ku adyumu uwa viongozi uwa mafarisao kukudya umkate newo walinge wakuchungya kupipi. ²Loli, pala ukmbale yakwe palinge undu mwine amagazwa nuuvimbe. ³Uyesu wawilikishe awataalamu ku masunde iya akwinganya kodi namafalisayo; epa ivinonu kukumpulusha ulusiku dwa supa, au kasi wulo? ⁴Poshe wulo awene walinge walimya poshe wulo uyesu wandema wampulusha nakunduusu awali. ⁵Nu mweene wawapoza unanu kulumwemwe mwine aliunwena au ing'ombbe amawilila kunsima ulusiku dwasupa atanga amfnyepazi isambo kache? ⁶Awene walinge watakola aaka iya kufunya ijibu kwimbola iyi. ⁷Pine uyesu waoneli vine awala wine waalikwe kukuti wachangula ivyti ivya isima wawapoza umfano amawapoza; ⁸"Pine mukwaalikwa ndu kuwanga mwutikal kwinafasi iza ishima vino iwezekibne wawalika undu wiishima icisini kupita uwewe. ⁹Pine undu mwine wawalika umwemwe wawilingi wafika akupoza uwewe undekele undu uyu inafasi yako, "epo kwiyazi ukwana kusenda inafasi iya usililo. ¹⁰Poshe wulo uwewe ngu waalikwa wala ukilale kusililo vino yula umwene mwine wakwalika ngi wiza akupoze uwewe mwanitu wala kumbele ichisini pine akuwa watimikwa kumbele yawosi wine wikile papamwi nuwewe pameza. ¹¹Vino cilandu mwine amakwinula akwishwa nu mwene amakwiyisha akwinulwa. ¹²Uyesu kalinji wawapoza undu mwine umwalike pine umafunya ichilisa iha unsanakulu au isha mongondwa utawite amarafiki wako au aluko" dwako poshe awandu awapapipi awalumbanda wako adumbwe vino kukuti awene watize wakwalik uwewe upate amalipo. ¹³Isambo kache ngi umawika uwinga kuvite amasikini alemavu amasongo, ¹⁴Nu uwewe utimbaniwa vino watanga wakulipe vino ulipwa ku-upulushi uwa usokofu. ¹⁵Ku-wakati adyumu ku-wala wine wikala oameza papamwi nu

uyesu pine wivwa eyo nu mwene wawapozya, "watimbaniwa yula mwine akudya umkate ku iimwene uwa mulungu!"¹⁶Poshe wulo uyesu wawapozyizye undu adyum wandaile uwinga unkuuk waaalikaawandu awinji.¹⁷Pine uwinga alinge tayari wantuma uchilongeo wakwe kuwapozya wala wine waalikwe izi vino ivindu vyosi vyawikwa tayari.¹⁸Wosi wanda kulenga umsamaa uwapawandilo wapozya ucilongelo nakala ichao navamba mbale kulilola nakulenga unsamaehe.¹⁹Nu inji watela, nakala ijozi zisan ziya ng'ombe nunenen mbazile kuyayoza nakulenga unsamehe.²⁰Nundu uwinji watela naloola epa ndizile.²¹Uchilongelo wasuwa nakumpozya unkali wakwe imbola iyo unkala numba wanyesile nakukupozya uchilongelo wakwe wala cikalakase kuvikayana ku vichocholo ivya numba ukawasende amasikini, alemavu na amasongo.²²Ucilongelo wate;la nkali, eyo yene watela tayali nayalonga poshe wuli kucili kulimimafasi.²³Nkali wapozya uchilongelo" wala kuzila ingulu kuvicocolo na uwalazimishe awandu winjile vino inumba yane izule.²⁴Vino nawapozya kuwala wine waalikwe pawandilo kutakola mwine aonje uwinga wane.²⁵Epa iwupu ikulu walinge wawazile papamwi numwene, numwene wageluka nakwapozya,²⁶"Ngi undu amakwizwa kukwane napinyeatanyesele ubabakwe umayakwe, uchimakwe, uwanakwe aluko dwakwe achilume na achicima vino nanga amaisha yakwe atanga awe uhemba wane.²⁷Undu ng atanga asende unsalaba wakwe nakukwzia kunuma yane atanva awe ahemba wane.²⁸Vino unanau kulumwemwe mwine amaluma kushenga umnala atanga aikale nakylamba iesabu hgi alinicilacindu chine civa biwa ngani kufikila ito.²⁹Poshe wulo ngi wawika umsingi nakupota kumaa wosi wine waona wakwazya kukumbyeda.³⁰Watela undu uyu wanzizya kuzyenga ngani waulizyaamaka yakumala.³¹Au umwene chi, ngi amavwamba kuwala kukudwa nu umwene uwinji kwiwo mwine atanga aikale pasi ankusenda ushauri noi awezya papamwi na wandu amaelfu ikumi ukudwa nu umwene uwinji mwine aizile palulu yakwe na awandu ielfu isirini?³²Ngi kasi wulo pine aluu lawinji lucili lilikutani lilagizya ubarizi kuvwamba amasunde iya usokofu.³³Poshe wuko yeyosi kulumwemwe mwine atanga aleke vyosi zylene alinazyo atanga awe uhemba wane.³⁴Umunu unonu ngani ng umunu wachezya ukali wakwe, ingawa wuni kukuwa umunu kalinji?³⁵Itakola amatumizi kwi longo poshe kumbolea amasumbwa kutani umwene mwine alina makutwi na aivwe."

15

¹Epa asuluzya kodi wosi na winji wene walinimbi wizile kwa yesu kumyivwa naalanganizyi waguuimla watela undu huyu uwatongana wene wali nimbi nakukudya nao.²Amafalisayo na alahanizy awana sunde wanda kukugugumila loli undu uyu amawatenga awine walinimbi nakukudya nawo.³Uyesu watela uinganishi uwu kuluwewe watela ulinganishi uwu kuluwene,watela.⁴Unanu kulumwemwe ngi alining'oji imiamoja ngi watyengewa niidyumwi uwaleka wala itisini na tisa kuukame na wale kukumvwamba yula mwinu wachenga mpaka ambone?⁵Nu mwene ngi wambona amakumbika pamaweya pake nakuskela.⁶Ngi wafika panumba amawita aaunda wakwe nawaapalimbanda wakwe sekeleti papamwyi nunenen vino naiyona ing'oji yane yene yachegile.⁷Nawapozya walo kukuwa niseko kululu kumwene alinimbi mwene amakungelu kila umulungu kuwapita awala wasokofu itisini na tisa wene waa vwamba kukugelukila umulungu.⁸Au kulinchiciamchimwine alinisarafu ikumi izya hela ngi wachegewa ni sarafu idyumi atanga alumike itala nakupyela inumba nakumwawamba kumaka mpaka pala pine waiyona?⁹Ngi waiona amawita iwunda dyakwe nawalimbanda wakwenakuwapozya sekelale papmi nunene, vino naiyona kalinji isarafu yane yine ilinge yachenga.¹⁰Poshe wulo nawapozya kuliiseko kubele ya amalaka awa mulungu ku yula wine alinimbi adyumu kukungelukila.¹¹Nu uyesu watela, "undu adyumwi alinge alinaawana awawili.¹²Yula untiti wapozya ubabbakwe tayi numba isehemu yasao yene imavambwa kupyana epa wawagawila isayo zyakwe kuwene.¹³Isiku kasi ninji yula untiti wasenda vyosi vine vyakulumwene wawaka kuisi iya kutani nuko wachinilile ihe,la zyakwe kukala ivindu vine atazivwamba na kchinila ihela zyakwe ku ukuwi.¹⁴Pine alinge wamazile zyosi inzala ingulu yinjile kuisi yila nu mwene wanda ugaya.¹⁵Wawala nakuajili umwene ku yumi wisi yila numwene wantwazile kuchalo dyakwe kulisha inguluwe.¹⁶Nuku amalumwa kukwikutisha kumaoapa yene inguluwe zikudya vino kutakola undu yeyosi mwine wampile chocosi adyee.¹⁷Epa yula pine waenginye kumoyo wakwe watezike "acilongelo wanga waa tai wane waliniviliwa ivini vyakukwila nunenen ndiliwuku nakufwa niizala!¹⁸Nguwuka nakuwala kwatai wane nakukupozya tai ndilinundandu kululu nakumbele iya miso yako.¹⁹Ndawambi wakukwitiwa namwanako kalinji undongo changati adyumu wachilongelo wako.²⁰Pine wawuka wala kwa tai wakwe pine alikutani utai wakwewambonile nakukumbonela ingumbu wawala amacimbila nakunkunkula nakunsuna.²¹Yula umwana wampozya tai ndilinundandu kululu nakumbele iya miso yako ndavambiwa kukwitiwa namwanako.²²Yula utai wwapozy achilongelo wakwe, letichikalakashe ingwanda lisokofu mukamvike mumvike nipete kuchidole ni njat kumanama.²³Na mwilere ingwanda mwine anonile muichinje tudye nakusekela.²⁴Vino umwanane alinge wafwa numwene umpuma alinge wachenga epa waone a wanda kupndilila.²⁵Epa yula umwanakwe unkali iza alikuchalo pinealingeamakwiza kupa lamila inumba wivwile ilingu idya inimbo imichezo.²⁶Witile uchilongelo adyumu wambyi uikisa imbola iyi amanayakwe chii.²⁷Uchilongel wampozya untitiako wiza nuso wafundila ingwanda yine innile vino wasua salama.²⁸Umwana unkali wanyesa wakana kukwinjila munumbanubabbakwe wafuile pazi nakukusihi.²⁹Wajibu ise watela ooa unenen nakulongela kumiaka iminjindapuvya amasunde yako pose wulo utamba umwana wambzi ngani mbundilile namaunda wane.³⁰Poshe wulo pine wizile umwanako mwine wacinile isao yako yosi appamwi nakuwi wafundila ingwanda mwine anonile.³¹Ise wapozya mwanane alipapamwi nunene isiko zyois na vyosi vine ndilinaavyo ivyakuluwewe.³²Poshe wulo ngati yawa vinonu kumitu kulong uwinga naukskelela uyu imwaninu alinge wafwa isaizi upuma alinnge wachenga nepa waoneka."

¹Uyesu wawapozyizye kalinji aemba wakwe, palinge nundu adyumwi udumbwe mwine alinge umenesa na wapozyizye kukuti umenenja uyu aluwanga iso zyakwe. ²Epa udumbwe mwamwita wampozya, "imanu iyi yene nakwiza kuuwewe? funya ihesabu iya umenenja wako, vine utanga uwe uenenja kalinji. ³Yula umeneja watela kumoyo wakwe, njike wuni vino unkali wane wamanuusiza undimo wane uwa umenjea ndakola maka iya kulima naklenga naoni iyazi. ⁴Mmanite chenengulonga ngani ngi nachimbizwa kumilimo yane iya uwakili awandu wandangane kukayao. ⁵Epo uwakili wawita wine waadwa nunkalyakwe chilandu wampozya uwandanidlo umadaiwa ikiashi chi mu unkali wane? ⁶Watela ivipimo imia moja iza mafuta wampozya senda iati uyako ikala chilakashe andika amsini. ⁷kalinji wampozya uwinji neiwiw umasaiwa ikiashi chi? watela ivipimo imia mojaivya wufu waangano! wampozya senda ihati yako andika themanini!. ⁸YulaYula unkaiwantongola umeneja u-ku utimu ku yala yine walonge ku wene waadaiwa vino awana awapiwelelo uyu walininjele ininji poshe wulo wakwishugulisha ku uchenjevu na awandu aw upande wao wasi cangati wana awakununu. ⁹Nunenen anawapzya mwilngele mawenda kwisao iya piwelelo vino ngi zyawasilila wawatengane kwikalo wao uwa isiku zyosi. ¹⁰Mwine unsokofu kulila litili ichisini akuwa unksokofu kulila ilikulu na yeyosi mwine kasi unsokofu kuluititi atanga awe unsokofu kulikulu. ¹¹Ngi umwemwe mulinge kasi mwasokofu kwosao iya piwelelo nananu mwine awazumulakusao iya mweene? ¹²Ngi mulinge kasi wasokofu kutumila isao yandu wnjii unnu mwine awapa yine yakuluwemwe? ¹³Kutakola ucilongo wine awezya kukwalongela ankli waili vino nyesela adyumu nakukuto gwa uwinji au alemana nu uyu akukubya uyu mutaga mundongele umulungu nisao. ¹⁴Epa amafaisayo wine walinge tongwa ihela wayaivwile efo yosi wayabyeda. ¹⁵Wawapozya" umwemwe yine mukwitogolela usokofu kumbele iya wandu opshe wulo mulungu ayimanite imyoyo yinu vino chila chionne kine kukuti ikitumi kumbele iya wandu, ku mulungu ichiwi kumbele yakwe. ¹⁶Amasunde na ambwilagu vilinge vilikwalimpaka uyohana pine wizile kufumila epo, imbola inonu iya umwene uwa mulungu umatelwa na chilandu amayozya kukwinjila ku maka. ¹⁷Poshe wulo uutosi kululunisi vifume kasi nanga iherufi idyimwi iyamasunde iwulile. ¹⁸Chila wmine amakundeka uchimakwe nakuloola uchima iwinju unkuwi napinye mwine amlola umwene walekwa nundume unkuwi. ¹⁹Palinge nundu adyumwi udmbwe mwine wavala imyenda iya langi iya ambalau niya kitani inonu nalinge amasekela cila lusiku udumbwe wakwe ukulu. ²⁰Nu umasikini adyumu tawa dyakwe ulazaro wawikiwe kgeto dyakwe na alinge alinamalonda. ²¹Numwenealinge amalumwa kukwi kutishwa kumauchafu yne yalinge nanga imbwa ziza kukufyomba amaloda yakwe. ²²Yawa yula umasikini wafwle na wasendiwe na amalaka mpaka kwichfua icha uibraaumu yula udumbwe napinye wafwa wazyikwa. ²³Na kula kuufile pine alinge akwali kwigayo yawainule imiso yakwe nakukumbona uibrahimu kutani nu lazaro kuchifua chakwe. ²⁴Walizile watelaa; ubabab uibrahimu mbonda ingumbu untume ulazaro aponye iinaba iya chidole cakwe mumaze ausekeshe ululimi dwane vino nigaya kundilo uyu. ²⁵Poshe wulo uibraimu watela mwana ne izuka amaisha yako waya pokelile imbola yako insokofu nu lazaro lulo wapatile amai vino isaizi aepe amasekeshwa nu uwewe umagazwa, ²⁶Poshe wulo kuwikwe ilinali ikulu niitani kulusweswe vine awala wine wabvwama kufuma waku kuwala kuminu watawezya awandu awakuminu watalambukizye kuwkiza kumitu. ²⁷Yula udumbwe watela nakulenga tai uibarimu untume pakaja pabababne. ²⁸Vino ndilinao alukodwane wasano vino awapozye kutina kuuti awene napinye wakwiza uku ku magayo. ²⁹Poshe wulo uibrahimu watela, walinao umusa na ambwilagu waleke wawivwe awene. ³⁰Yula udumbwe watela, kasi wilo tai uibraimu ngani ngi wawawali la undu mwine afumile kufwile wageluka. ³¹Pposhe wulo, uibrahimu wampozya ngi watanga wawivwe umusa na ambwilangu watanga wazumile nanga undu ngi wazyuka kufwile.

¹Uyesu wawapozya ahemba wakwe imbola yine ialetelezya awandu walonge imbi yatakola ibudi kufumila ole wake undu mwine aletelezya! ²Ngati iwe ivinonu vino undu uyo anyepewe iwe ikopavu lakukusha mwisingo nakusumbwa mulukuwa, kasi kukumbika adyumwi ewa awatiti alonge imbi. ³Mwaviwe ngi umwaninu wakupatika mpozye napinge ngi watubu unsaeke. ⁴Ngi wakupatika nanga mara saba kulusiku adyuu kalinji mara saba kuusiku adyuu aize kukwako watela natubu umwivwe! ⁵Ambwilagu wake wampozya nkali utuonjezyezye izumilo utu. ⁶Nkali watela, "ngi mlinge nizumilo cangati imbeu ititi iya haradari ngati mwampozya ikwi wuka ukalembe kulukuwa napinye ngati wawatimika. ⁷Poshe wulo unanu kulumwemwe mwine alina uchilongelo mwine amalima ichalo au mine amadima ing'ozu akumpozya ngu wasuwa kuchalo iza chikalakashe uikale udye ichiliwa? ⁸Epa ataga ampozyenandalio nidye iwinyepe unsilo undongelempaka pine namala kukudya nakumwela? ⁹Atanga ansalifye uchilongelo uyo vino wayalema yenewapozya. ¹⁰Numwemwe ngi mwamala kulonga yine mwalagizwa mutole usweswe twa achilongelo wene tutavambiwa twayakkonga yala yene twavmbiwa kujalanga. ¹¹Yafumile vine alinge amasafiri kuwala kuyerusalemu wapitile kumpakani mwa samaria ni galilaya. ¹²Pine alinge amakwinjila ku ihijji chimwi wine walinge nuukoma wimilila kutani. ¹³Watela kwilingu ikulu wati uyesu, nkali tuoneli ingumbu. ¹⁴Pine wawaona wawapozya walimwikilondezye kuwandandi na wene pine walinge wazile akusasa. ¹⁵Adyum wao pine waona kukuti waponi wasuwa kwilingu ikulu wanalifya umulungu. ¹⁶Watungama pamanama iya uyesu wansalifya umwene alinge umsamalia. ¹⁷Uyesu wajibu watela epa walinge watelufya wosi ikumi? walikakweni awinji tisa? ¹⁸Kutakola nanga adyumwi mwine asuwile kukuntongla umulungu, kasivino uyu unjeni? ¹⁹Wampozya imilila uwale izumilo dyako dyakupuuukusha. ²⁰Pine wawilikisha na afalisayo uumwene wa mulungu ukwiza lusiku chi, uyesu wawajibu watla uumweene uwa mulungu kisi ichindu chine chiweyza kulokiwa. ²¹Nanga awandu watanga watele loli epa au loli kula! vino uumwene wa mulungu uli inkasi yitu. ²²Uyesu

wawapozya aemba wakwe isambo lifika pine mulumwa kulola idyimu iya lusiku iya mwana uwa uadamu poshe wulo mtailole. ²³Wawapozya loli kula! loli epa poshe mutawale kulola poshe kkuwakonga. ²⁴Chngati umeme uwa radi wine umalumika kululu kukwazyizya uupande adyum nadi uwinji epa nanga umwana awa uadamu akuwa wulo kwisiku yakwe. ²⁵Poshe wulo amavambiwa kugaya kwimbola ininji na kukaniwa kululelo wulu. ²⁶Chanagti vino ilinge yili kwisiku izya unuhu vino kuwa kulusiku dwa mwana uwa adamu. ²⁷Wadyie wawezile waloola nakulooliwa mpaka ulusiku wuta pine unuhu winjile kusafina nuumweya wizile nakukufwa wosi. ²⁸Vine alinge ali kwisiku yila iya ulutu wadyile wamwela wakazile nakukazya kulima nakzyenga. ²⁹Poshe ulusiku wala uututu pine wawukila ku sodoma yatona imvula iyandilo nichiberiti kufuma kululu yawakomanga wosi. ³⁰Vino ikuwa kulusiku lula ulwa mwana uwa uadam pine akupuliwa. ³¹Ulusiku ulu utanduhusu mwine alikudari iya numba aike kusenda ibidhaa zyakwe inkasi iya numba utanduhusu mwine alikushalo asuwekukaya. ³²Umwizuke uchima uwa ukutu. ³³Yeyosi mwine amayozya kuyappulusha amaisha yakwe ayachezya poshe wulo yeyosi wine ayachezya amaisa yakwe ayapulusha. ³⁴Nakupozya usiku uwo kukuwa nawandu awisili kuchitala cimasi adyum asendiwa nu winji alekwa. ³⁵Kkukuwa naachicima wawili wakusha inafaka papamwi adyumwi asendisha nuwinji alekwa. ³⁷Wakamwuliza, "Wapi, Mungu?" Akawaambia, "Pale ulipo mzoga, ndipo tai hukusanyika kwa pamoja."

18

¹Epa wawapozye umfano iwa namna vine wavabiwa kulenga isiku zyosi watasuwe kunuma. ²Watela kulinge kuli uhakimu kukaya yimwi mwine alinge atkuntina umulungu na alinge atawawatimika awandu. ³Kulinge kuliliacicima yine wafilwile nuwachulume kukaya yine wafilwila nuwachulume kukaya iyo numwemwe wambalile kwisiku ininji watela navwa kusenda ihati ku undwani wane. ⁴Kwi sambo itani alinge atiyandaa kukumwavwa kwisambo kuche watela mumoyo wakwe, vino unene ntakutina umulungu au kukuntinika undu. ⁵Vine uyu mwine afililwe nundume amangazya ngumwavwa kusenda izumilo dyalwe vine atize angatanzya kunizila chila lusiku. ⁶Epa nkali watela tegelezya vino watela uyo uhakimu uwi. ⁷Epa umulungu atanga ihaki ku ahemba wakwe wine wakundilila unsanakulu nnuusiku? epa umwene atanga awe uyimbu kuwene? ⁸Nawapozya kuuti aleta izumilo kuwene ichikalakashe poshe wulo umwana wa admu pine alize epa aona izumilo piwelelo? ⁹Pine wawapozya umfano uwu kuwandu wache wine wakwilola awene chanagti waliniizumilo nakuwa byeda awandu awinji, ¹⁰"Awandu wawili wazuwile kuwala kwitekelo kusalila adyumu umwandandi unkwisinganya kodi. ¹¹Umwndandi wimilile walenga umbola iyi kulumwene mulungu nakusalifya vino uneen ndali changati awandu awinji anyanganyi awandu wine kasisokofu akuwi au cangati uy unkwinganya ikodi. ¹²Nafyunya ijuma ziwili nafunya izaka kumapato yane yosi yame napata. ¹³Poshe wulo yula unkwinganya kodi wimilale kutani poshe kuyainula amiso yakwe kululu wigonga ichifua chakwe watela mulungu mbonela ingumbu unne nilinimbi.' ¹⁴Nawapozya undu uyu wasuwile kukaya wawazyizya usokofu changati yula iwinji vino chila mwine amakwizuvya akwishwa poshe chilandu mwine amakwiyisha avuviwa. ¹⁵Awandu wandetelile awana wao acheche ngani awalume poshe wulo ahemb wakwe pine waona eyo, wawakana. ¹⁶Poshe wulo uyesu wawatile kukwakwe watela waleki awana watiti wize kukwane mutawalisho vino uumwene wa mulungu wakuluwene. ¹⁷Izya mweene nawapozya undu yeyosi mwine ateupokela uumwene wa mwene atakawinjila. ¹⁸Untawala adyu wi wambyilikishe watela ndanganyizi unonu njike chii leke niupyane upuma uwa isiku zyosi? ¹⁹Uyesu wawapozya kucii umanite anonu? kutakola undu mwine unonu, ngani umulungu adyumwi. ²⁰Uyamanile amasunde utawe wa kuwi utkomange utiwe tawe wandi ngofi unatimike suo nunoko. ²¹Yula untawala watela imbola iyo yosi ayalemile kufumila uchece wane. ²²Uyesu pine wivwile wulo watela "wauliwa limwi umavambiwa ukazye vyosi vineulinavyo uwa gawile apina nuwewe ukuwa nihazipa kuluu epa uize ungonge. ²³Pine udumbwe wivwa eyo, wasu kupala ichisini vino alinge udumbwe ichisini. ²⁴Vino uyesu wambona wasukupala ichisini watela chavine ikuwa ivikangu ku wadumbe kukwinjila ku uumwene uwa mulungu! ²⁵Vino uuutosi ichisini ku ngamia kupita ilindi idya sidano kuukangu kuwadumbwe kukwinjila ku uumwene uwa mulungu. ²⁶Wala wine wivwile eyo watela unanau yene apuluka? ²⁷Uyesu wajibu yene yatawezekana kwandu kwa mulugu yawezekana. ²⁸Upetro watela naam, usweswe taaleka chilachindu twakukonga uwewe. ²⁹Uyesu wawapozye izya wmeene nawapozya kukuti kuyakola undu yne waleka inumba poshe uchima poshe umwanao poshe uise nunina poshe awana kwajili iya uwene yuwa mulungu, ³⁰Mwine atanga asende aminji ichisini ku uwelelo uwu nuku uweelo wine wizile upuma uwa isiku zyosi. ³¹Pine wawakwinganya awala ikumi nawawili wawapozya lola tumazuwa kuwala ku yelualemu nimbola yosi yene yandikwa na ambwilagu kukumbusu umwana uwa eadamu yakamilishwa. ³²Vino awikwa kumikono iya wandu awa mataifa na alongewa ibyedo nuuchenjevu, nakuswilale amatwi. ³³Pine wankapa isazu wakunkomanga nulusiku udwa utatu azyuka. ³⁴Walinge watelewa imbola iyo ipangwe yili lilinge lipaswa kuluween na walinge watelewaimbola yine imateliwa. ³⁵Ppine uyesu wapalamile ku yeriko undu adyumwi umasonga alinge wikala kumbelo mibarabara amalenge umsaada. ³⁶Pine wivwile iwupu lewandu lipita wawilikisha ichii chafumila. ³⁷Wampozya kukuti uyesu uwa nazaleti amapita. ³⁸Wulo yula umasngo walila kwilingu watila yesu mwana wa daudi umbonile ingumbu.' ³⁹Wala wine walinge wakwenda wa nkali pile uyo umasongo wampozya ina; a poshe wulo umwene wazidi kulila kwilingu mwana wa daudi umbonela ingumbu. ⁴⁰Uyesu wimilila wawapozya undu yula wandete kukwakwe pine yula imasongo wapalamila uyesu wambwilikisha. ⁴¹Umavamia nguchikile ichii watela nkali navamba kulola. ⁴²Uyesu wampozya; lola izumilo dyako dyakupulusha. ⁴³Isambo kache walola wakonga uyesu wantongola umulungu pine wawine yili awandu wosi wantongola umulungu.

¹Uyesu winjile na kupita pakati ya yeriko. ²Nnepo alinge pali wandu yena alinge itawa dyakwe uzakayo yena aine nkali wa asuluzya kalinji alinge udumbwe. ³Alinge wayozya kukundol uyesu kukuti undu uwa wuni nanga ulo linge awezya kukumbona vine alinge kuli awandu awinji vine alinge umwipi ichisini. ⁴Wakolile uluwilo imbele zya awandu wazuwa kululu ya ntuwu ngania mbone vine uyesu alinge wapalamila kuputa izila iyo. ⁵Pine uyesu wafika pala, walola kululu wampozya zakayo ika icikalakashe vine ilelo mbazile kulinda mmwako. ⁶Wakalakasha wika wantangana ku eko. ⁷Awandu wosi pine wawine ulo wumana watela wawala kukumwendangila undu yene ali ni imbi. ⁸Uzakayo wimilila wampozya utayi lola tayi pakati ya chipa chane nawapa apina na ngi mpokile undu yoyosi ichindu ngunsuvizya luni. ⁹Uyesu wampozya ilelo upulushi winjila panumba iyi vine umwene nape umwana wa ibaimu. ¹⁰Vine umwana wandu wiza kuvwamba na kupulsha awandu wine watyega. ¹¹Pine wivwa eyo, wandale kupanga na wafunizye ufwaninganye vine alinge alipapipi ni yerusalemu na pine welnginye kukuti umweene wa mulungu alinge uli paipi kuoneka isambo lilo. ¹²Wawapozizye unkali yuwi wawazile kus iya kutani ngani atangane umweene na kwi ambo asuwe. ¹³Wawitile alongamilimo wakwe ikumi aawa mauu ikumi wawapozya longai uchuruzya mpaka pine ngusuwa. ¹⁴Nanga ulo awandu awasi yakwe wanyeselile nepo watuma awandu wawale kukunkonga na kutela tutatongwa udnu uyu awe unkai witu. ¹⁵Yawa pine wasuwa kukaya pine wawikwa umwene wafunya amasunde kuwala alongamilim wene izaawalekelile inhela witiwe kukakwe ngani apate amane ifaidachi yene waipatile kuchuluzya. ¹⁶Uwa kwanda wiza watelatayi iwupu yako dyamwika aamawupu aminji ichisini. ¹⁷Uyo unkali wampozya ivinony ndingamilimo wanonu vne alinge wa mwene kuchindu ichititi ukuwa watikali kui ikumi. ¹⁸Uwa uwili wiza watela; tayi iwupo dyako dyakiwa amawupu yasano. ¹⁹Uyo unkali wampozya senda ukali palulu yasi zisano. ²⁰Nu winji wiza watela tayi iyi epa ihela yako yene iza mbikile paunonu kuchiyambala. ²¹Vine alinge natina vine uweuwue wandu wankali ymausha chila chine alinge utachiwika na kukuza chine utasimika. ²²Uyi unkali wamozya ku nongwa zyako wankala nguhukumu wee ndongamilimo wambi wamonile kukuti uene nandu nankali nasenda chene ndawika na kukuza chene ndasimika. ²³Epa kuchiyi iza utawika ihela yane k benke ngani ngi niza papamwi ni cha palulu? ²⁴Unkali wapozya awandu wene iza wmlile. epo mpoki idyo iwupu na kukumpa yula uwa mawupo ikumi. ²⁵Wampozya tayi umwenen ali na mawupo ikumi. ²⁶Nampozya chilandu yene alinacho apata nichinji nanga ulo yene atakola nanga chila chine alinho apokiwa. ²⁷Nanga ulo ewe wene iza adwani wane, wene iza watatongwa mbe na mweene wao, muwalete epa na kuwakomanga pamiso yane. ²⁸Pine watela eyo, wandile kuzuwa kuwala kuyeruslaemu. ²⁹Pine wapalamila pa bethfage na ku bethania papaipi ni chitunda icha kumi zeitui wawatumile ahemba wakwe wawili. ³⁰Watela wali kukaya iya papipi ngi minjila muoha umwana wa ndowe yene iza watanzauwa mumwiyule mundele kukwane. ³¹Ngundi wamuwikisha ku chiyi mukumwiyula? 'teli, "utayi wakumuwamba. ³²Waa wee izawatumiwe wawaka wambona umwana wa ndowe chnaga vine alinge awapozyizye. ³³Pine alinge wakundatula uwana wa ndowe asungi wawapozya kuchiyi mukunsatula umwana wa ndowe uyu? ³⁴Watela utayi wakunvwamba. ³⁵Pine wantwalila uyesu wala iyend yao pallu ya mwana wa ndowe na kukuzuvya yesu palili yakwe. ³⁶Pine iza azile awandu waazile ivivwalo vyao inzila. ³⁷Pine alinge amakwika ichitunda icha ichi mizeituni awandu wosi na ahemba wanza kupundilila na kukutongola umulungu kwi lingu ikulu kumakulu yee wayawine. ³⁸Watela yune untimbaniwe umweene yene aizile kwi tawa idya tayi utekamu kululu nu tinu kululu! ³⁹Kuli afarisayo pi iwupu wampozya ndanganizyi winalike ahemba wako. ⁴⁰Uyesu wapozya watela, nampozange wa winala amawe yafunya ilungu. ⁴¹Uyesu pine waipalamila ikaya waililile. ⁴²Watela ngi umanile nanga wewe kuluwiku ulu yene yakuletela akateko! nanga ulo yapisuwe pamiso yako. ⁴³Vine isiku zizile pine adwani wao waizyenge iboma paipp n wewe na kukupulima na kukutikizya kufuma chilaluwavu. ⁴⁴Wakuwisha pasi uwewe na wana wako watakakulekela nanga iwe lilimwi paliluya iwe ilinji yene alinge utamana isambo pine umulungu alieng amayozya kukupulsha. ⁴⁵Uyesu winjile mwitekelo wanza kuwacimbiza wala wene alinge wakazy. ⁴⁶Waawapozya, iandikiwe iunumba yane ikuwa inumba iya salila epa umwemwe mwawika kukuwa iwili apokaji! ⁴⁷Epa uyesu alinge amalanganizya chila iyolo mwitekelo amwandandi akulu na alamhamizyi wa masunde na akali njwa wandu alinge wawwama kuunomanga, ⁴⁸Nanga ulo alonge watawezya kuoata izila iya longa ulo vine awndile wosi alinge wakuntengelezya ichisini.

¹Ulusiku wimwi uyeu pine alinge malanganizyi awandu mwitekelo nakuwila iinjili, amwindandi akulu na alamanizyi wa msunde wambalilile papamwi na achukulu. ²Wapangile, kukumpozya, utupozye kumaka ayaka nanu umalonga eya? ama unanua uyo yene wakupa ukali uwu? ³Nape wawapozya watela, na ninye nguawawilikisha mumbozye. ⁴Ubatizyo wa yohana epa waumile kululu ama kwa wandu? ⁵Nanga ulo wiyangula awene akala watela. ngi twatela wafumile kululu atuwilikisha, epa kuchiyi iza mutanzumila? ⁶Ngiti twalela kukuti yafumile kuwandu; awandu wosi watalumba na mawe vine wosi wazumila kukuti uyohana alinge umbwilangu. ⁷Pine wampozya kukuti alinge watamana yafumile. ⁸Uyesu wawapozya, "nanga nenen ndawapo zya umwemwe kumaka ya nau nalonga eya. ⁹Wawapozizye awandu ufwaminganyaye uwu, "undu yumwi wasimike ichalo iha mizabibu walikodisha kwa alimi wa mizabibu n kuwala isi ya kutani kwa isambo itani. ¹⁰Kwi sambo yene alinge apangile, wantumi le undongamilimo kwa alimi awa mizabibu kukuti wampe amakomi yamwi aya nhalo cha izabibu nanga ulo alimi wa mizabibu wandamba, wansuvya imikono imitupu. ¹¹Pine wantuma kalinji undngamilimo uwinji na pine wandamba, na kukumbikila iviwi, kukunsunvya imikono mitupu. ¹²Wantumile kalinji uwa wutatu na pine wampa amawamba na kukusumba kuzi. ¹³Utayi unkala chalo watela, nguchika

chii? Ngutuma umwanane yene ntongwile Pamwi wakutimika. ¹⁴Nanga ulo ulimi wa zabibu pine wambwine, wiyangula wene akala watela, uye yene umpyani. Tunkomange ngani imbyano yako iwe ia kulu sweswe. ¹⁵Wamfunya pazi ya chalo icha mizabibu wankomanga. Epa utayi unkala chalo awachika chiyi. ¹⁶Akwiza kuwkomanga alimi wa zabibu, na kuwapa ichalo icho awanji. Na pine pine wivwile eyo, watela, Umulungu wakana ¹⁷Uyesu wawalola, watela "Epa amandiko kwene kukuti uni? Iwe dyene wanikanile azyengi, dyawa iwe ikulu idya mfulo? ¹⁸Chila ndu yene ngi wawa palulu ya iwe idyo avuningana ivipiiga piliga. Nanga ulo yula yene likumbwila, likuntika. ¹⁹Alanganizyi nakulu wa amwandandi wavwale iila ya undema kwisambo lilo wamanile kukuti alinge watela ufwaninganye uwu kumyao nanga ulo wawatinile awandu. ²⁰Wantondomishe wantuma wamwi wene wiwiwkile kukuti awandu anonu ngani wapete kumana inongwa zyakwe ngani wantwale kwa akalli na wene wali na maka. ²¹Napewabmwilikisha watela, ndanganizyi tumanile kukuti umatelana kulanganyizi zya aya mwene na kasi kupoziwa nundu yoyosinaga ulo uwewe ulanganizyiya mmwene izila ya mulungu. ²²Epa, mmwene kulipa ikodi kwa kaisari ama ndali?" ²³Nanga ulo uyesu wamanile uluteyo dwao wawaoziya, " ²⁴Ndondezyi 'indinari. isura ni chapa iy yene ili palulu yakwe iyaka nanu?" watela "iyakaisari." ²⁵Nape wawapozya, mumpe ukaisari yene ayaka kaisari nu ulungu yene ayakumulungu. ²⁶Alanganizyi na akali wa amwandu andi alinge watakola amaka aya pinga chila chene wachipngile kumya wakasmaile chene wapangile alinge watatela nachimwi. ²⁷Asadukayo wamwi wambalika wala wene wakuti kutakola ukupulo. ²⁸Wambwiikisha, watela, "ndanganizyi umusa watwandikile kukuti undungi wafwidwa nu waluko dwakwe yene ali nu wachichma yene atakola umwana wavwambiwa ukusenda uwachichima wa mwana na kulela akwe awana vine umwa nao wafwile. ²⁹Alinge kuli anawao saba awa kwanda walowile wafwa alinge atakela umwana. ³⁰Nuwa uwili nape vivyo. ³¹Uwa utatu nape wansenda vivila,ulo nyulo uwa saba alinge ataleka awana napinye wafwa. ³²Kwisambo yula uwachichima nape wafwa. ³³Epa ngi wazyuka ewo wosi uwacichima yula akuwa unka nanu?vine wosi saba alinge wandowile. ³⁴Uyesu awapozya, "awana wa welelo uwa walowola na kulowoliwa. ³⁵Nanga ulo walawene wavwambiwa kutangana uzyuko wa afwile na kukwinjila mu upuma uwa siku zyosi watalowola ama watalowoliwa. ³⁶Nanga ulo watakufwa kalinji vine wli sawasawa na amalaika na awana wa mulungu awana awa zyushwa. ³⁷Nanga ulo afwile wazushwa nanga umusa walondizye pa nongwa iza akatimba pale wamitile utayi changti umulungu wa ibrajimu numulungu wa isaka ny mulungu wa akobo. ³⁸Epa, umwene kasi umulungu wa afwile ngani wene apuma, vine wosi wakwikala kukwakwe. ³⁹Alanganizyi wamwi awa masunde wampozya, ndanganizyi watela ivinonu. ⁴⁰Alinge watawezy kukumbwilikisha ayanji kalinji. ⁴¹Uyesu wawapozya, ku wuni awandu watelakkuti uklistu umwana wa daudi? ⁴²Vine udaudi mwene watelakuzaburi utayi wampozyizye utayi umulungu ikala unkono undyilo. ⁴³Mpaka imbwiki adwani wako pasi manama yako. ⁴⁴Udaudi wakumwit uklistu utyi epa akuwa wuni umwana wa dadu? ⁴⁵Awandu wosi pine alinge wankutegezya wawapozyizye ahembawakwe. ⁴⁶Mwicinge na alanganizyi wene watogwa kuwkenda wawwite ivivwalo ivitani na watogwile udnamu uwa kuluwene wadyumwi musoko niivyiti ivya ishima pachakudya ⁴⁷Nape walizaya inumba izya afwida na kukwiwika wasalilla isala indain ewa watangana ihukmu ingulu ichisini.'

21

¹Uyesu wawine wawaona achilume adumbwe wene iza waika iindupo zyao mu chilongelo. ²Wambona ufwidwa yumwi umpima wawika isente vyakwwe ziwili. ³Epo watela, "mmwene nawapozya umfwidwa uyu umpima wawika ininji kupita wosi. ⁴Ewa wosi wafunyizye indupo izi kufuma ku vinji vine walinavyo nanga ulo uyu ufwidwa ku pine wakwe wafunya ihela zyosi zine iza alinazyo kuwi wakwe." ⁵Pine awanji alinge watela kukuti itekelo vine alinge dyanonela na mawe amanonu na matoleo watezile. ⁶Ku mbola izya eya yene muyaona, isiku zizile zyene kutakola iwe lilimwi dyene lillekwe paulu yi iwe idyini dyene litakaboliwa. ⁷Epa wambwilikisha watela ndanganizyi eya yalifumile lusikuci? na lusikuchi iliwe kuuti eya yalifumile. ⁸Uyesu wawapozya, mulolaye kuuti mtalongopwe vine aiwnji walize kw itawa dyane waela unenen yene nenen ni sambo dyapalamila! mutawakonge. ⁹Ngi mwivwa uwu ni chongochongo mtatine vine eya mpaka yafumile tamla nanga ulo umwisho utakafumila cihikalakasha. ¹⁰Pine wawapozya ikaya ikwimilila kuudwa ni kaya iyinji nu uwumwene palulu ya uwumwene uwinji. ¹¹Kukuwa na matetmeko amakulu ni zala nitauni kusi zyosi kukuwa na matkio ayakasaazyi ni mboneko imbo kufuma kululu. ¹²Nanga ulo pene ey ayachili yatafumilawawika imikono yao paluu yinu na kuwagazyi kuwatwala kumatekelo na kwidyesele kuwaleta pamiso ya amweene na ene wali na amaka kwi tawa dyane. ¹³Iyi iwiylula ngani mumane umashuda winu. ¹⁴Epa mwelenganye imyoyo inu kuleka kukwisenganya nu utetezi winu pne kuchili. ¹⁵Vie ngupa inongwa nu utekamu yene adwani winu wosi wakawezya kuikana. ¹⁶Nanga ulo mukaniwa na wene wamlezile na wana winu na analuko namaunda winu na wawakomanga wamwi. ¹⁷Chilandu amnyesela kwitawa dyane. ¹⁸Nanga ulo kutakola nanga akanyele kakamwi pa mitwe yinu kene katyenga. ¹⁹Ngi mwayimba mupulusha imyoyo yinu. ²⁰Pine ngi mwaona iyerusalemu yapilimwa na luwu, pine mumane kukuti uluwazi wakwe wapalamila. ²¹Epo wene wali ku yudea wachimbilile kuvitunda na wala wene pakati ya kaya wawuke na mtawaleke wne wali kukaya izya watinjnile. ²²Vine izi isiku kwilapizya ngani kukuti eya yosi yene yandikwe yatimile. ²³Ichinu kuwalawene walim nda na kuwala wene wakosha ku siku izyo vino kukuwa ni nyuko ikulu pallu yasi ni ikuwo kuwandu ewa. ²⁴Wakuwa ku dwambi na kusendiwa amateka kumasi yosi ni yerusalemu idyatwa na wandu wasi mpaka ngi awand wa masi pine ng watimila. ²⁵Kukuwa ni hindu kuzua umwezi ni zota nanga ulo isi kuukwa ni upina uwa mai kuvumika umoyo kufuma kuchongo uwa lukuwa na amatundumusi. ²⁶Kukuwa na wandu wene wazilika kuwowa na kulolela yene yafumila palulu ya welelo vine amaka aya kululu yainganywa. ²⁷Epo wakumbona umwana wa adamu wakwiza kumakumbi kumka n utimu unkulu. ²⁸Nanga ulo eya pine ngi yanzia kufumila imilili mwinulie imintwe yinu vine upulushi winu wasunda papipi. ²⁹Uyesu

wawapozya kufwaninganywe mulole mwi ikwi na makwi yosi.³⁰ Pine yafunya amasambi mukwilolela mwakala na kumana kukuti ichisna chapalamila.³¹ Vivyo nye ngi pene muona eya yafumila umwemwe mumane kuuti uwumweene wa mulungu wapaamila.³² Mmwene nawapozya lulelo ul lutakapita mpaka eya yosi yafumile.³³ Kululu ni isi zipita nanga ulo inongwa zyane zitakapitananga lulumwi.³⁴ Nanga ulo mwilole mwakala ngni kukuti imyoyo yinu itize umenwe nu uluwazi kukodwa naamagayo aya wikalo uwu vine ulusiku lula luliwizile pine mtamana.³⁵ Changati uluteyo vine iliwe palulu ya chilandu yene aikile pamiso ya welelo mpuma.³⁶ Nnanga ulo muwe tayari isambo dyosi muleneg kuuti mukuwa na maka aya kwila kuyachimbila eya yosi yene yafumila na kukwimilila pamo ya mwana wa adamu.³⁷ Epa isambo idya nsanakulu iza amalanganizya mwitekelo nu siku wafumile pazi na kuwala kuchesha kuchitunda chene chikwitwa kukuti uwa mzeituni.³⁸ Awandu wosi wamwizilile unguzu ihisini ngani wantengelezye inkasi iyi tekelo.

22

¹Pine isukulu iya mkate yene itawi kwa usase iza yapalamila yene yakwitwa ipasaka, ²Amwandandi akulu na langanizyi wiyangula kuukti wakunkomanga uni uyesu vine iza wawatina awandu. Ushetani winjila kwa yuda iskariote kwa ahemba wala ikumi na wawili. ⁴Uyuda wawala kukwiyangula na akali awa amwandandi na akali vine awezya kuwapa uyesu. ⁵Wasekelile na kuwkivwana kukumpa ihela. ⁶Umwene wawezile na wavwambile kukuti awapa uni uyesu pautani ni iwupu idya wandu. ⁷Isiku iya mikate yene itawikwa usase yafika pine ig'oji iya pasaka mpaka ifunyiwe. ⁸Uyesu wawatuma upetelo nu yohana watela, "walai mkatulonganyizye ihakudya ihapasaka ngani twize tuchidye." ⁹Wambwilikisha, "kweni kwine umavwamba tuyawikile eyo tuyalonganya?" ¹⁰Wawapozya, "tegelezyi pine ngi mwinjila inkaya uwachichilume yene asendile isembelo ya mazi akomengana namwi munonge inumba yene akwinjila. ¹¹Epo mpozyi unkala numba, "undanganizyi wakupozya, ili kweni ichwazi icha ayeni pine ngundya ipasaka na ahema wane?" ¹²Awasodezya ichiwazi icha kululu chene chili pawelu wiki amalongany umo." ¹³Waawala na kuna chia hindu changati vine wawapozyi pine walonganya ichakudya icha pasaka. ¹⁴Iisambo pine dyafika wikala na ahemba wakwe. ¹⁵Pine wawapozya, "dili ni sula ingulu iya kudya isikululu iyi iya pasaka papamwi namwi pine amagayo yachii yatafika. ¹⁶Vine nawapozya ndakakudya kalinji mpak pine itimizwa ku uwumween wa mulungu." ¹⁷Pine uyesu wasenda ichikombe, na pine wasalifya watela, sedni ichi mwigae umwemwe mwakala. ¹⁸"Nawapozya ndakamwelea kalinji ulelo uwa mzabibu mpaka uwumene wa mulungu pine ukwiza." ¹⁹Pine wasenda umkate na pine wasalifya waumenya, na wwapa, watela, 'uwu wene umbili wane wene ufunyiwa kulumwemwe muwike uli kunizuka unene. ²⁰Wasenda ichikombe pine wadya ihakudya icha usiku watela, "ichikombe ichi iligano ipya kulanda waene yene itika kulumwemwe. ²¹Nanga ulo mulolae yula yene aguluguta ali ppapamwi nu nenen pameza. ²²Vine umwana wa adamu awala mwene hanagti vine iza yavwambiwa nanga uo ichinu undu yula yuna wawika umwana wa adamu kupata amagayo. ²³Wanda kukwilikisha akala unanau kulu wene angawezya kulogna ili. ²⁴Pine yafumila uluma pakati ya kuukti unanu yee wakumwelenganya kukuwa unkali kupita wosi. ²⁵Wawapozya, "amweene awa wandu awa mosi wali nu kali kuyao na wala wene wali na maka kumyao wakwilwa akali wene akulu. ²⁶Nanga ulo itavwambiwa kukuwa uli kuminu umwemwe epo muleke yula yene unkali kuminu awe changati uncheche na yula wavwambiwi isalizi awa changati unzya. ²⁷Epa duchi unkaliyula yene aikile pa meza amayula yene walonga? kasi yula yene aikile pameza? na ninye njili ndili nu mwemwe hangati ichilongelo. ²⁸Nanga ulo umwemwe yee mulinu nene kumayozyo yane. ²⁹Nampa umwemwe uwumweene changati vine utayi vine ambile unene uwumweene, ³⁰Kukuti mupate kuudya nakumwela pameza yane kwene kuliumeene wane mukwikala ku vyiti a ziwili izya israeli. ³¹Simoni simoni umane kuuti ushetani walenga awapate ngani awapemende cha mgano. ³²Nanga ulo ulengela kuuti izumilo dyako litapotwe pine kukuti wasuwa kalinji uwape amaka aluko dwako. ³³Upetelo wampozya, "tayi nisenganay kuwala nu wewe kwidyesele nanga kukufwa. ³⁴Uyesu "wawapozya upetelo, umkodwe atakawilikila ilelo pine uchili utangane udwa utatu kkukuti umanile." ³⁵Pine uyesu wampozya pine nawatwazile umwemwe bila umfuko ichikapo icha chakudya ama indyatu epa mwaulizye chindu chi?" waatela na chimwi." ³⁶Waawapozya, chilandu yene alinu mfuko ausende ppaamwi ni kapo idya chakudya yula yene atakola ipanga wavwambiwa akazyehanzu yakwe ulekee akale idyimwi. ³⁷Vine nampozya yosi yene yandikiwe kulu nene maka yatimile wansendelile changati undu yene wavuma itoratu vine chila chene awilagu watezile kuluene chatinizwa." ³⁸Pine watela, "tayi lola! ziiz epa ipanga ziwili wawapozya yawila." ³⁹Pine wadya ichakudya icha usiku uyesu waukilo changati vine alinge awikaya hila iyolo wawala kuchitunda ichi mzeituni na ahemba wankonga. ⁴⁰Pine wafika wawapozya, "lengi kukuti mtize mwinjile kumayozyo." ⁴¹Wawala kutani na pene iza walii changa iwe dyene walivwita watungama walenga. ⁴²Watela, "tayi ngi umavwamba umbushi zye cihikombe ichi nanga ulo kasi changi ndongwile nenen nanga ulo ulutogo dwako lutimile." ⁴³Pine epo amalaila kufuma kululu wamfumila wampa amaka. ⁴⁴Pine iza wawainawalenga kumaka ichisini ni ilungula dyakwe dyawa changati amatone amakulu aya ulanda yyakuwa pasi. ⁴⁵Pine walangazya kufuma pine iza walenga wizile kwa ahemba wawawona wonile vine iza wasukupile. ⁴⁶Wawawilikisha, "kuchiyi mukona? langazyi mulenge kukuti mutinjile kumayozyo." ⁴⁷Pine iza achili amapanga lola iwupu ikulu idya wandu dyafumila nu yuda yene iza alina ahemba ikumi na wawil zia wawalongozya wiza papip nuyesu ngani ansune. ⁴⁸Nanga ulo uyesu wampozya, "yda epa umagulufula kwa mwana wa adamu kwa kukunsuna?" ⁴⁹Wala wene iza walipapipi nu yesu pine wawona eya yafumila waela, "tayi epa tuwalambe ni panga?" ⁵⁰Pine epo adyumwi wandamba undongamilimo wa mwandandi unkulu wambenga ikutwi dyakwe idya kundyilo. ⁵¹Uyesu watela, "iyi yakwila wampalakasha ikutwi dyakwe wampulusha. ⁵²Uyesu watela kwa mwandandi unkulu na kwa akulu wi itekelo na kwa achikulu wene iza wizile kumawi epa mwiza changati mwizile kuudwa na apokaji naamafuwa na mapanga? ⁵³Pine iza ndili papamwi nu sisiku zyosi mwitekelo iza mutawika

imikono yinu palulu yanenanga ulo ili dine isambo dyako na maka aya chisi."⁵⁴Waandema wandongozoya kukundeka kukaya ya mwanandi unkuu nanga ulo upetelo wamfwatilizya kuutani.⁵⁵Pene walumika ndilo pala pene iza wakwali na pene wikala pasi papamwi uptelo wikala nao.⁵⁶Undongamilimo adyumwi wachicima wambona upetelo pine iza aikile pawelu uwelu wene wafmilila pandilo wandola wampozoya undu uyu iza alipapamwi nakwe."⁵⁷Nanga ulo upetelo, watella, wacicima unene ndamana."⁵⁸Kwi sambo kalinji undu yumwi wambona watela uwewe uli ppamwi nao. nanga ulo watela, wachilume kasi nne."⁵⁹Kwi isamba changati isaa idimwi uli uwachilume yumwi wapimbila watela, mwene nye undu uyu iza alipapamwi nakwe vine umagalilaya."⁶⁰Nanga ulo upetelo wachiume ndamane chene umatela." na pine iza amapanga umkodwe wawilikila.⁶¹Wafeluka utayi wandola upetelo nu petelo wizuka inongwa ya tayi pala pene wampizizye pene umkodwe achili atawilikisha ilelo ungana unne lutatu."⁶²Wawala pazi upetelo alila ichisini.⁶³Pene wala achilume wnee iza wakundinda uyesu wambyenda n kukundamba.⁶⁴Pine wankupika amiso wambwilikisha watela uwe ilagu nduchi yene wakulamba?"⁶⁵Wapangile onngwa ininji zyene uyesu atazimana na kukuntukana umwene.⁶⁶Pine yawa unguzu ahikulu wa wandu wakwingine appamwi akali wa amwandandi na alanganizyi wantwaka kwi kuchiwaza.⁶⁷Nku watela, "ngi uwewe wa kilistu tupozye. "umwene wawapozya naga ngi mbapozye mtakanzumila.⁶⁸Na ngi imbawilikishe mtakambozya."⁶⁹Nanga ulo kukwandile isambo ili na dyene lizile umwana wa adamu akuwa wikala unkaonao undyilo wa maaya mulungu."⁷⁰Wosi watel ee uwewe wa mwana wa mulungu? nu yesu wawapozya umwemwe mwatela kuti nandu nenne.⁷¹Watela kuchiwi tuvwamba kalinji umashuda? vine usweswe twakala twivwa kufuma mundomo wakwa unkala."

23

¹Lupu dyosi wimilila wantwala uyesu kwa pilato. ²Wanzia kukalipa watela. " twambona undu uyu wailongopa ikaya yitu kukana kukuti tutafunye ikodi kwa kaisari na watela kukuti umwene unkala ukilistu umweene."³Upilato wambwilikisha watela epe uwewe wa mweene wa ayahudi?" nu yesu watela uwewe wdu watela ulo." ⁴Upilato wampozoya umwndandi unkuu uwa muapu ndaona hina aliwinge undu uyu." ⁵Nanga ulo awene wapimbila watela, iza wawasonga awandu walanganizya ku yahudi kosi kukwandila kugalilaya ni sambo ili ali epa."⁶Upilato pine wivwa eya wawilikisha ngi undu uyu uwa ku galilaya? Pine wamana kukuti alingeali pasi ukati wa herode wantwa uyesu kwa herode vine umwene nape alinge aliku yelusalemu kusiku izyo.⁸Uherode pine wambona uyesu asekela ichisini vine alinge wawwama kkumbona kusiku ininji wivwile imbola zyakwe na alinge walumwa kulola amayeke yawikiwa nu yesu. ⁹Uherode wambwilikisha yesu ku nongwa ininji nanga ulo uyesu alinge atatela nachimwi. ¹⁰Amwndnadi akula ppaamwi papamwi na alanganizyi wimilile kukali wakunshtaki.¹¹Uherode papamwi na aluwu wake, wantukine na kukumbyeda na kukumwika ivivwalo ivinonu pene wansuvya uyesu kwa pilato. ¹²Uherode nu pilato wawa amanda kukwizizya ulusiku ulo kuleka epo alinge watitogwa).¹³Upilato wawita papamwi amwandandi akulu na akali ni iupu ikulu idya wandu. ¹⁴Wawapozya mwandetela undu uyu changati undu yene amawalongopa awandu walonge amawi lola, pine nambwilikisha namwinye mukwaili iza ndaona chine aluwige undu uyu ku yosi yene umwemwe mwashtaki umwene.¹⁵Nndali nanga uherode vine wansuuvy kumitu lola kutakola cohosi chenc wachilonga na hene chivwambiwa apate magayo aya kufwa. ¹⁶Epa ngundamba na kukundekela. ¹⁷(Epa upilato wawwambiwa kukunde kle aunyeowe adyumi kwa ayahudi pa sikukulu.)¹⁸Nanga ulo wosiwalamba ichongo pappamwi watela, "mbushe uyu utusatulile ubaraba!"¹⁹Ubaraba alinge undu yene awikiwe mwidyesele vine alinge unduwazi ku kaya na alinge unkomazi.²⁰Upilato wawapozya kalinji nukuwawwa mba kukundeekele uyesu. ²¹Nanga ulo awen walamba ichongo, watela, "nkomange, nkomange" ²²Wawawilisha udwa utatu, "ali undu uyu waluwanga chinduchi? oza ndaona uluwazi wne uvwambiwa kupata amagayo aya kufwa umwene epa ngi ngi namala kukundamba ngundekela."²³Nanga ulo walindikisha kwi ilinga idya palulu wawwamba afwe na malingu yao upilato walumwa. ²⁴Epo upilato wamla kuwapa chine izo wachivwamba. ²⁵Wamdekela yula yne iza wakumvwamba yene alinge ali na matala nakukomanga naga ulo wamfunya uyesu changti vine alinge wawwama. ²⁶Pine alinge wantwanzile wandeimle undu yumwi yuma wakwitwa usimoni uwa ku kirene iza afumilile ku isi na kukuntwika umsalaba ngani asende ankonge uyesu. ²⁷Iupu ikulu idya wandu naahichima wene alinge wasukupile nakulila kwa yesu iza wakunkonga. ²⁸Nanga ulo wawagelukila uyesu wawapozya alili awa ku yerusalemu mutandilile unenen, wililile umwemwe mwakala na awana winu.²⁹Lola isiu zizile zyene watela, "watimbaniwa wee awumba na wanda wene watalela na mawekle yene yatosha. ³⁰Pine wakwanzya kuipozya ivitunda mutuwile ni vitunda mtukunike. ³¹Vine ngi wawika eya kwi ikwi iwisi zikuwa uni kwikwi ikavu?"³²Achilume awanji aluwazi wawili wawatwazile papamwi nakwengain wakomangwe. ³³Pine wafika pene pakwitwa ifuu dya ntwe pine wampa amagayo papamwi na wala aluwazi adyumwi unkono undyilo nu winji unkono uongo. ³⁴Uyesu watezile "tayi waonele ingumbu, vine watamana chine walonga "nape walamba ikura kugawa ivivwalo vyakwe. ³⁵Awandu iza wimilile walola nuku akali wakumbyeda watela wawapulwishe waji epa aipulushe unkala ngi umwene ukilistu wa mulungu, umpeule."³⁶Aluwe napinye wambyedile wampalamila na kukupa isiki. ³⁷Watela, "ngi uwewe wa mweene wa ayahudi ipulushe wankala." ³⁸Alinge kuli chimwi chine chakikwe palulu yakwe. " UYU YENE UMWEENE UWA AYAHUDI. "³⁹Adyumwi wa aluwazi yene iza wapata amagayo wantukine watela, uwewe kasi wa kilistu? ipurushe wankala na swinye." ⁴⁰Nanga ulo yula uwinji walela, wankapila na kutela epa uwewe utakuntina umulungu na winye uli kuhukumu iyo nyi yo? ⁴¹Usweswe tukwali epa mmwene vine usweswe tutengana chila chine tuvwambivwa kumawi yitu nanga ulo undu uyu iz atalonga hcohosi ichiwi."⁴²N kukonjezya, kukti "yesu unizukengi pen winjila ku wumweene wako." ⁴³Uyesu wampozoya, "zumila nine nakukpozoya, ielo ili ukuwa ppamwi nani kuparadiso."⁴⁴Epo iza yapalamila isaa tiisa ichisi chiza palulu ya isi yosi mpaka isaa tisa. ⁴⁵Uzuwa wazima pine epo ipazia

idyi iteelo dyalekengana pakati kukwandila kululu.⁴⁶Walila kwilingu ikulu uyesu watela, "tayi imikono yako naiwika iroho yane." pine watela eya wafwa.⁴⁷Pine uhakida wawona yene yafumila wantogwile umulungu watela, "mmwene uyu iza undu wa mmwene wmene."⁴⁸Pine iupu ikulu idya wandu wene wizile papamwi kulola pine wawine yene yafumila wasuwile nuku wakwilamba pavifua vyao.⁴⁹Nanga ulo amaunda wakwe na achichima wene wankongile kufuma kugalilaya, wimilile kuuta ni nuku walla eyo yene yafumila.⁵⁰Epo alinge akwali undu yumwi itawa dyakwe uisufu yene alinge alipapamwi ni baraza undu unonu nuwa mmene.⁵¹(Alinge atiiwina nao vine wawikile awene) kufuma kwa armathaya ikaya iya ciyahudi, yene iza iwe tile uwumweene wa mulungu.⁵²Undu uyu wampalamile upilato walenga ampe umbili wa yesu.⁵³Wamwishizye na kuukmpimanya isanda, na kukumbika piwila dyene iza dyasongoliwa piwe dyene iza kutakola yene wada azyikwe.⁵⁴Alinge ulusiku udwa kwisenganya ni saato yapaamila.⁵⁵Achichima wene wizile nao kufuma kugalilaya wankonile na kuona iwila na vine umbili wakwewaula mbalike.⁵⁶Wasuwile na kuwaknza kusenganya aya nungilila epo ulusiku udwa sabato wasupile chngati vine iza wavwa mbiwa kumasunde yao.

24

¹Imizanja ichisini ulusiku udwa kwanda udwa juma wizile piwila iza waletile amafuta aya nungilia yene iza wisengnye.
²Wawona iwe dyangalagashwa pautani ni iwila.³Winjila inkasi nanga ulo watauwine umbili wa utayi uyesu.⁴Yafumilile kuukti isambo pine iza watamana chine chafumila kulili pine awand wawili wimililie pakati yao wawwite ivivwalo ivya ngala.⁵Achichima alinge wali nu wowa na alinge wakunime imetwe yao pasi, wawapozya achichima kuceyi mukumvwamba yene umupuma kwa wene wafwile?⁶Nayumi epa wazyuka! mwizuke vine watezile nu mwemwe pine iza ali kugalilaya.⁷Watela kukuti umwana wa adamu mpaka afuniywe ku mikono ya wandu wne wali ni imbi na akomangwe nu ulsiku udwa utatu azyuke kalinji.⁸Wala ahchicima wizuka inongwa zyakwe.⁹Wasua kufuma kwi iwila na kuwapozya eya yosi wala ikumi na dyumwi na wani wosi.¹⁰Pene umaliya umagdalen, ujoana, umaliya umayi yakobo na avchichima awanji papamiw nao wafnya imbolaizi kwa achemba.¹¹Nanga ulo imbola iyi yaonike changati ulongofi kwa ahmba iza watawazumila wala ahicma.¹²Nanga ulo upetelo walangizye na kucimbila kuwala kwi iwila wasunga mila na kulola inkasi wawine isanda idyumwi upetelo pene wawika wawala kukayakwe wakasamala chiyi chene chafumila.
¹³Lola,wawil ku wao iz wazile ulusiku lulo kukaya yiwmi yene ykwitwa emmau yene iza ili pautani imaili sitini kufuma kuyelusalemu.¹⁴Wiyangula awene akala ku yayo yene yafumikla.¹⁵Yafumila kuukuti isamo pine iza wakwiyangula na kukwiwilikisha uyesu wasunda paipi wawa nao.¹⁶Nanga ulo amiso yao alinge yalimbwa kukumana umwene.¹⁷Uyesu wawapozya chiyi hene umwemwe wawili mupangila pine mukwenda imilila pala wawonike chanagti wasukupile.
¹⁸Adyumwi, itawa dyakwe ucleopa, wapozya, uwewe wandu udyumwi epa payerusalemu yene utamana yne yafuila uku isiku izi?"¹⁹Uyesu wawapozya, "manduchi?" wampozya eya ayaka yesu umnazaleti yene iza umbwilau yene iza awezyizye u yala yene wayalonga ni nongwa inonu pamiso ya mulungu na pa wandu wosi.²⁰Na vine akali awa amwandu na akali vine wamfunizye kuumbukumbu ifwa na kukufwa.²¹Nangaulo iza tumanile kkuti umwene yene awawika paunonu isreli epa, kuleka eya yosi epa ulusiku udwa utatu kufuma eya yafumile.²²Nanga ulo, kuli achichima kufuma kwi iupu dyituwatukasamizye pine alinge wakwali piwila kuhili imizanja.²³Pine waulizye umbili wake, wiza watela kuti awine amayeleye aya amalaika wene iza watela kukuti umpuma.²⁴Kli acilume wene iza wali appamwi nu seswe. wazile kwi iwila, na wawine changati vine acichima vine watezile naga ulo alinge watambona umwene.²⁵Uyesu wawapozya umwemwa mwandu na wene imyoyo inu mkopavu iya zumila yosi yene awilag watezile!²⁶Epa alinge itafwaya uyesu kupata amagayo ku eya na kukwinji kutmu wakwe?"²⁷Kukwazyizya kufumakwa musa na awilagu wosi uyesu wawiyulila yosi aya kulumwene kumandiko yosi.²⁸Pine wapalamila ikaya il akwine iza wazie uyesu wawika hangati wawwamba apitilile.²⁹Nanga ulo wampatikizye watela ikala appamwi nu sese, vine iwazile umongolwa nu ulusiku changati dwasil epo uyesu winjia wikala nao.³⁰Yafumilile kuuti isambo pine aikile nao kukudya wasendile umkate wautimbanila na kuuvuna wawapa.³¹Epo amiso yao iyuliwa, wammana na wawuka pamiso yao.³²Wiyangula awene akala epa myyo yitu iza itaka inkasi yit pine iza wapanga nu seswe inzila pine za awatwiyulila amandiko?"³³Wimilila isaambo idyo nyidyo na usuwa kuyerusalemu wawaona waka ikui na adyumwi waungane apapmwi na wala wene iza wali apapmwi nao.
³⁴Watela tayi wazyuka mmwene mwene na wamfumia usimoni."³⁵Epo wawapozya yeen yafumila inzila na vine uyesu wilondizye kumyao kuumenya umkate.³⁶Pine wapanga imbola izyo uesu unkala wimilile pakasi yao wawapozya iteko liwe nu mwemwe."³⁷Nanga ulo watinile nu wowawawizula na welenganya kuuti wawine uroho.³⁸Uyesu wawapozya kuchiya mwasukupala? kuhiya mukwiwilikisha imyoyo yinu?"³⁹Loliimikono yane na mmanama yane, kuti nene nankala mbalakashi mulole vie iroo itakola inyama na amafupa hangati vine mumbwine unene kukuwa navyo."⁴⁰Pene watela ulo wawalonezya imikono yakwe na manama yakwe.⁴¹Pine alinge wahili wali ni seko yene isanganikine na kwene kasi kuzumila na kukamazya uyesu wawapozya epa muli ni ichinsu hcochosi icha kudya?"⁴²Wampa iswi imbanike.⁴³Uyesu wasenda na kuudya pawelu wa miso yao.⁴⁴Wawapozya pine iza ndili namwi nampozizye kuti yosi yen yandikw kumasunde ya musa na awilagu ni zaburi mpaka yatimile.⁴⁵Epo wawiyula injele zyao, ngani wamane amandiko.
⁴⁶Wawapozya kukuti iandikiweukilistuu apata amagayo na kuzyuka kalinji kufwile ulusiku udwa utatu.⁴⁷Kutonda na kulekole udwa imbi mpaa iteliwe kwi taw dyakwe kusi zyosi kukwanzizya kuyelusalemu.⁴⁸Lola, namtwalila ulufingwa udwa tayi wane palulu yinu⁴⁹nanga ulo weti ep pakaya mpaka pene muvwikwa amaka kufuma wane pakaya mpaka pene muvwikwa amaka kufuma kululu.⁵⁰Epo uyesu wawakolelela pazi mpaa pene wapalamilakuethania winula imikon yakwe kululu na kuwatimbanila.⁵¹Yafumila kuti pine iza waatimbanila wawalekile na kukwinuliwa kululu kuwala kwa mulungu.⁵²Pene wanzumila na kuswa kueleselemu ku seko ingulu.⁵³Wikile mwitekelo wakuntimbana umulungu.